BENDROJO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. kovo 22 d.*

Byloje T-419/03

Altstoff Recycling Austria AG, ankstesnis pavadinimas – *Altstoff Recycling Austria AG* ir *ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH*, įsteigta Vienoje (Austrija), atstovaujama advokatės H. Wollmann,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą W. Mölls, vėliau M. Mölls ir H. Gading ir galiausiai Mölls ir R. Sauer,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

palaikomą

EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH, įsteigtos Vienoje, atstovaujamos advokatų A. Reidlinger ir I. Hartung,

ir

Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte, įsteigtos Vienoje, atstovaujamos advokato K. Wessely,

įstojusių į bylą šalių,

dėl prašymo panaikinti 2003 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimo 2004/208/EB dėl EB 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (bylos COMP D3/35470 – ARA ir COMP D3/35473 – ARGEV, ARO) (OL L 75, 2004, p. 59) 2 ir 3 straipsnius,

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė I. Pelikánová, teisėjos K. Jürimäe ir S. Soldevila Fragoso (pranešėja),

posėdžio sekretorė K. Andová, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. birželio 15 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 *Altstoff Recycling Austria AG* (toliau – ARA) yra 1993 m. įsteigta privataus kapitalo akcinė bendrovė, kurios savininkė ir vienintelė akcininkė *Altstoff Recycling Austria Verein* (toliau – ARA grupė). ARA grupė vienija pakavimo, parengimo rinkai, išpilstymo į butelius ir prekybos sektoriaus įmones.

2 ARA Austrijoje nacionaliniu lygiu administruoja pakuočių surinkimo ir utilizavimo sistemą. Susiklosčius nagrinėjamoms faktinėms bylos aplinkybėms veikdama pagal šią sistemą ji su ekonomiškai nepriklausomomis sektorinėmis perdirbimo bendrovėmis (toliau – ERS) sudarydavo atliekų tvarkymo sutartis, pagal kurias joms perdavė pakuočių surinkimo, rūšiavimo, pervežimo ir utilizavimo organizavimą. Kiekviena ERS buvo atsakinga už tam tikrų kategorijų pakavimo medžiagas. ERS savo ruoštu sudarydavo paslaugų teikimo sutartis su regioniniais partneriais, t. y. bendrovėmis ar vietos valdžios institucijomis, kurios praktiškai užtikrindavo pakuočių surinkimą, rūšiavimą, pervežimą ir utilizavimą (toliau – partnerystės susitarimai). Kartu ARA ir ERS sudaro „ARA sistemą“.

3 Susiklosčius faktinėms aplinkybėms ARA sistema apėmė aštuonias ERS, t. y. *ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH* (toliau – ARGEV), kuri buvo atsakinga už metalinių pakuočių (juodųjų metalų, aliuminio) ir lengvų pakuočių (medžio, keramikos, plastiko, sudėtinių medžiagų, tekstilės) surinkimą, rūšiavimą ir perdirbimą; *Österreichischer Kunststoff Kreislauf AG* (toliau – ÖKK), kuri buvo atsakinga už plastikinių ir tekstilės pakuočių utilizavimą; *Aluminium-Recycling GmbH* (toliau – *Alurec*), kuri buvo atsakinga už ARGEV surinktų aliuminio pakuočių utilizavimą; *Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH*, kuri buvo atsakinga už pakuočių, pagamintų iš sudėtinių medžiagų, išskyrus gėrimams skirtą sudėtinį kartoną, utilizavimą; *Verein für Holzpackmittel* (toliau – VHP), kuri buvo atsakinga už medinių pakuočių utilizavimą ir iš dalies už jų surinkimą; *Ferropack Recycling GmbH* (toliau – *Ferropack*), kuri buvo atsakinga už ARGEV surinktų iš juodųjų metalų pagamintų pakuočių utilizavimą; *Altpapier-Recycling-Organisationsgesellschaft mbH* (toliau – ARO), kuri buvo atsakinga už popierinių, kartoninių ir gofruotojo kartono pakuočių surinkimą bei utilizavimą, ir galiausiai *Austria Glas Recycling GmbH* (toliau – AGR), kuri buvo atsakinga už stiklo taros surinkimą bei utilizavimą. 2009 m. rugsėjo 14 d. ARA perėmė ARGEV ir kitas ARA sistemos ERS, išskyrus AGR.

4 Susiklosčius faktinėms bylos aplinkybėms ARGEV administravo tris surinkimo sistemas: buitinių lengvų pakuočių, buitinių metalinių pakuočių ir lengvų metalinių pramoninių pakuočių. Tuo metu ARGEV akcininkai buvo ARA, kuriai priklausė 11 % akcijų, ir ARGEV grupė, kuri turėjo apie šimtą narių, įskaitant gamintojus ir importuotojus, prekybos sektoriaus įmones, pakavimo sektoriaus įmones ir atliekų surinkimo bei utilizavimo bendroves.

5 ARA savo paslaugas siūlo visoms Austrijos ir užsienio bendrovėms, kurioms tiesiogiai taikomas *Verordnung über die Vermeidung und Verwertung von Verpackungsabfällen und bestimmten Warenresten und die Einrichtung von Sammel- und Verwertungssystemen* (Austrijos aplinkos, jaunimo ir šeimos reikalų ministro dekretas dėl pakuočių atliekų ir tam tikrų produktų likučių prevencijos bei utilizavimo ir surinkimo bei

utilizavimo sistemų sukūrimo) (BGBl., 648/1996), įsigaliojęs 1996 m. gruodžio 1 d. (toliau – dekretas). Dekretas grindžiamas *Abfallwirtschaftsgesetz* (Austrijos įstatymas dėl atliekų tvarkymo) (BGBl., 434/1996), iš dalies pakeistu (BGBl., 102/2002) (toliau – įstatymas), kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 365, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 13 t., p. 349). ARA, kaip atstovė, įgyvendina licenciatų teises ERS atžvilgiu.

6 1994 m. kovo 24 d. *Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte* (Darbininkų ir darbuotojų federaliniai rūmai, toliau – BAA) pateikė skundą Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) priežiūros institucijai (toliau – ELPA priežiūros institucija) dėl ARA sistemos. Šis skundas vėliau perduotas Europos Komisijai.

7 1994 m. birželio 30 d. ARA ir ARGEV apie kai kuriuos susitarimus informavo ELPA priežiūros instituciją siekdamos, kad būtų priimtas sprendimas dėl pažeidimo nebuvimo arba prireikus sprendimas dėl bendrosios išimties taikymo. 1995 m. kovo 21 d. laišku Komisijai buvo perduoti įgaliojimai nagrinėti susitarimus, apie kuriuos pranešta.

8 1996 m. gegužės 8 d. *FRS Folien-Rücknahme-Service GmbH & Co. KG* ir *Raiffeisen Umweltgesellschaft mbH* pateikė Komisijai skundą dėl bendros įmonės įsteigimo projekto siekiant sukurti pakuočių surinkimo bei utilizavimo sistemą. Tačiau skundą pateikusios bendrovės šio skundo nepalaikė.

9 2001 m. rugpjūčio 28 d. laišku ARA pranešė Komisijai apie naujus susitarimus ir kartu su ARGEV paprašė sujungti jų pranešimo procedūras, kad būtų priimtas sprendimas dėl pažeidimo nebuvimo arba prireikus sprendimas dėl išimties suteikimo pagal EB 81 straipsnio 3 dalį. Tuo pačiu metu ARO paprašė leisti įstoti į bylą kaip pranešančioji šalis. Ši byla buvo susijusi su visais susitarimais, kuriais grindžiama ARA sistema, t. y.:

— susitarimai dėl atleidimo nuo įpareigojimų ir dėl licencijų, sudaryti tarp ARA ir bendrovių, kurioms taikomas dekretas (be tarifų),

— administravimo sutartis, sudaryta tarp ARA ir ARGEV, remiantis administravimo sutartimis, sudarytomis tarp ARA ir kitų ERS (*Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH*, ARO, AGR, *Alurec*, VHP, *Ferropack* ir ÖKK),

— administravimo arba bendradarbiavimo sutartys, sudarytos tarp ARGEV bei ÖKK ir tarp ARGEV bei *Alurec*, remiantis sutartimis, sudarytomis tarp ARGEV ir ÖKK, *Alurec*, *Ferropack* bei VHP,

— ARGEV ir ARO su savo atitinkamais regioniniais partneriais sudarytos sutartys.

10 1996 m. vasario 19 d. ir 2002 m. kovo 22 d. laiškais BAA pateikė Komisijai pastabas dėl ARA sistemos ir nurodė skundą, kurį jie šiuo atžvilgiu 1994 m. kovo 24 d. pateikė ELPA priežiūros institucijai. Be to, 2000 m. balandžio 27 d. laišku *EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH* (toliau – EVA) pateikė skundą dėl ARA sistemos

įmonių, kuriame pakartotas ir papildytas pirminis 1996 m. gegužės 8 d. *FRS Folien-Rücknahme-Service* ir *Raiffeisen Umweltgesellschaft* pareikštas skundas.

11 2002 m. liepos 24 d. Komisija priėmė sprendimą pradėti procedūrą šioje byloje.

12 2002 m. spalio 19 d. pranešimu (OL C 252, p. 2) Komisija suteikė suinteresuotosioms trečiosioms šalims galimybę pareikšti savo nuomonę pagal iš dalies pakeisto 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17 pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB 81] ir [EB 82] straipsnius (OL 1962, 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 19 straipsnio 3 dalį.

13 Atsižvelgdamos į šiame pranešime Komisijos pareikštas pastabas, ARA ir ARGEV nurodė keturis įsipareigojimus, iš kurių pažymėtini šie:

— pirmasis įsipareigojimas: nuo 2000 m. lapkričio 29 d. ARGEV ir ARO įsipareigoja netaikyti su surinkimo bendrovėmis suderintų palankiausio režimo sąlygų,

— trečiasis įsipareigojimas: ARGEV netrukdo regioniniams partneriams dirbti su ARA sistemos konkurentais, sudaryti ir įgyvendinti su jais sutartis dėl buitinėms panaudotoms pakuotėms surinkti ir (arba) rūšiuoti skirtų konteinerių ar kitos įrangos bendro naudojimo; tačiau šiuo įsipareigojimu neribojama ARGEV teisė

nustatyti sutartines sąlygas dėl bendro naudojimosi surinkimo ir utilizavimo sistema tvarkos ir imtis bet kokių priemonių, kurios būtinos siekiant įvykdyti teisės aktuose ir sprendime suteikti leidimą nustatytus įpareigojimus,

— ketvirtasis įsipareigojimas: ARGEV ir ARO nutrauks sutartis su regioniniais partneriais pasibaigus trejų metų sutarties galiojimo terminui, jei šalys bendru sutarimu nenuspręs pratęsti sutarties ne ilgiau kaip dvejiems metams; vėliausiai pasibaigus penkerių metų sutarties terminui ARGEV ir ARO sudarys naujas paslaugų sutartis po skaidraus ir objektyvaus konkurso (įvairūs konkursai, kvietimai teikti pasiūlymus, t. t.).

14 2003 m. spalio 16 d. Komisija priėmė Sprendimą 2004/208/EB dėl EB 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (bylos COMP D3/35470 – ARA ir COMP D3/35473 – ARGEV, ARO) (OL L 75, 2004, p. 59, toliau – ginčijamas sprendimas).

15 Taikant EB 81 straipsnio 1 dalį ginčijamame sprendime buvo nustatytos įvairios aptariamos rinkos. Visų pirma – rinka, kurioje veikia kolektyvinės ir individualios surinkimo ir utilizavimo sistemos, vadinamoji „sistemų rinka“. Kolektyvinės sistemos apima bendroves, kurioms taikomi dekrete nustatyti įpareigojimai siekiant jas atleisti nuo šių įpareigojimų ir sukuriant bendrą surinkimo ir utilizavimo paslaugą. Individualios sistemos organizuoja konkrečias surinkimo ir utilizavimo paslaugas kiekvienai bendrovei, kuri nepageidauja prisijungti prie esamų kolektyvinių sistemų. Atsižvelgiant į dekrete nustatytus įpareigojimus, aptariama rinka apima tik pakuočių atliekas.

16 Ginčijamame sprendime pažymėta, kad kai paslaugos funkciniu atžvilgiu nėra pakeičiamos, sistemų rinkoje būtina atskirti buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinką ir stambių bendrovių bei pramoninių pakuočių rinką.

17 Be to, kadangi ERS pačios nešalina panaudotų pakuočių, ginčijamame sprendime teigiama, kad egzistuoja antrasis rinkų lygmuo, t. y. panaudotų pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkos, kuriose ERS veikia kaip surinkimo bei rūšiavimo paslaugų prašantys subjektai, ir bendrovės bei vietos valdžios institucijos kaip tokių paslaugų teikėjai. Kai aptariamos paslaugos funkciniu atžvilgiu nėra pakeičiamos, atsižvelgiant į atliekų susidarymo vietą, daromas skirtumas tarp panaudotų buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkos ir panaudotų pramoninių pakuočių rinkos. Taip pat buitinių pakuočių sektoriuje, atsižvelgiant į tam tikrų medžiagų požymius, galima išskirti tris rinkas, t. y. makulatūros surinkimo, panaudoto stiklo surinkimo ir lengvų pakuočių surinkimo bei rūšiavimo.

18 Galiausiai ginčijamame sprendime daromas skirtumas tarp surinkimo bei rūšiavimo rinkų ir surinktų medžiagų bei antrinių žaliavų utilizavimo paslaugų rinkų, nes surinktų medžiagų utilizavimo organizavimas ir antrinių žaliavų pasiūla yra skirtingi tos pačios produktų rinkos lygmenys. Ginčijamame sprendime taip pat konstatuojama, kad egzistuoja tiek utilizavimo paslaugų bei antrinių žaliavų rinkų, kiek yra medžiagų rūšių. Be to, pažymima, kad negalima daryti skirtumo tarp tos pačios rūšies medžiagos buitinių pakuočių ir pramoninių pakuočių.

19 Geografiniu požiūriu, kiek tai susiję su sistemų rinka ir surinkimo bei rūšiavimo rinkomis, remiantis ginčijamu sprendimu, teritorija, į kurią turi būti atsižvelgiama, yra visa Austrija. O kiek tai susiję su utilizavimo paslaugų bei antrinių žaliavų rinkomis, atsižvelgiama į Europos ekonominės erdvės (EEE) teritoriją.

20 Paskui, kai buvo apibrėžtos aptariamos rinkos, Komisija išnagrinėjo partnerystės susitarimus ir nusprendė, kad jie labai ribojo konkurenciją EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, pirma, buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkose, išskyrus ARO sutartį su vietos valdžios institucijomis, ir, antra, pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkose. Šį ribojimą lėmė kiekvieno ARGEV ar ARO regioninio partnerio naudai nustatyta teritorinio išimtinumo sąlyga. Iš tiesų, atsižvelgiant į ARGEV ir ARO dominuojančią poziciją paklausos rinkoje, sutarčių galiojimo laikotarpiu visiems kitiems buitinių ir pramoninių pakuočių atliekų surinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikėjams buvo neleidžiama patekti į svarbias rinkas arba atimama galimybė sudaryti reikšmingas paslaugų teikimo sutartis.

21 Kiek tai susiję su buitinėmis pakuotėmis, remiantis ginčijamu sprendimu, nustatytas apribojimas yra reikšmingas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme. Atsižvelgiant į tai, kad susiklosčius faktinėms bylos aplinkybėms ARGEV buvo pagrindinis surinkimo bei rūšiavimo paslaugų prašantis subjektas, paslaugų sutarčių, kuriose buvo nustatyta išimtinumo sąlygą, tinklo bendras poveikis visoje geografinėje rinkoje buvo tai, jog į rinką negalėjo patekti surinkimo bei rūšiavimo bendrovės, kurioms taikoma išimtis. Pasiūlos požiūriu dėl priežasčių, susijusių su teritoriniu planavimu ir atliekoms administruoti būtina logistika, nebuvo galima kurti antros surinkimo infrastruktūros. Taigi, remiantis ginčijamu sprendimu, buvo realu manyti, kad bet kuri kolektyvinė sistema, kuri galėjo pradėti konkuruoti su ARA sistema, turėjo dirbti su ARA sistemos regioniniais partneriais, o dėl to buvo mažai tikėtina, jog surinkimo ir rūšiavimo bendrovės, kurioms taikoma išimtis, įsitvirtins rinkoje. Todėl galimybė teikti esmines paslaugas galėtų būtų atimta net penkeriems metams, t. y. maksimaliam sutarčių galiojimo laikotarpiui.

22 Kiek tai susiję su pramoninėmis pakuotėmis, ginčijamame sprendime konstatuota, kad susiklosčius faktinėms bylos aplinkybėms ARGEV ir ARO nebuvo pagrindiniai surinkimo bei rūšiavimo paslaugų prašantys subjektai. Šioje srityje egzistavo kitų sistemų, esančių atliekų tvarkymo paslaugų paklausos rinkoje, o atliekų šalinimo bendrovės taip pat galėjo siūlyti savo paslaugas stambiems atliekų gamintojams. Tačiau remiantis ginčijamu sprendimu, konkuruojančių sistemų ir stambių atliekų gamintojų, kiek tai susiję su jų ekonomine svarba, nebuvo galima lyginti su ARA sistema ir tokiomis aplinkybėmis dėl nustatyto apribojimo iš bendrovių, kurioms taikoma išimtis, susitarimų galiojimo laikotarpiu buvo atimtos didelės galimybės teikti paslaugas ir dėl to buvo daromas didelis poveikis konkurencijai.

23 Remiantis ginčijamu sprendimu, paslaugų sutartyse nustatyta išimtinumo sąlyga vis dėlto buvo būtina surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūrai sukurti ir funkcionuoti, o tam reikėjo didelių regioninių partnerių investicijų, suteikiančių galimybę tiesiogiai įgyvendinti aplinkos apsaugos nuostatas. Be to, tai, kad visą surinkimą vienoje surinkimo zonoje per maksimalų penkerių metų laikotarpį atliko viena bendrovė, leido šalims, pirma, įlgą laiką į priekį planuoti ir organizuoti teiktinas paslaugas ir, antra, įgyvendinti masto ir aprėpties ekonomiją, o tai užtikrino didesnį veiksmingumą. Todėl regioniniams partneriams suteikta išimtinė teisė padėjo gerinti gamybą ir skatinti techninę bei ekonominę pažangą ir buvo palanki vartotojams, kurie naudojosi nemaža dalimi gaunamos naudos EB 81 straipsnio 3 dalies prasme. Be to, bent trejų metų išimtinumo sąlyga buvo būtina ekonominiais sumetimais siekiant garantuoti nuolatinį ir patikimą surinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikimą ir užtikrinti investicijas, kurias turėjo įgyvendinti regioniniai partneriai, kad įvykdytų surinkimo ir rūšiavimo susitarimus.

24 Remiantis ginčijamu sprendimu, nustatytu apribojimu nebuvo panaikinama konkurencija aptariamose rinkose. Tačiau, kiek tai susiję su buitinių atliekų surinkimo bei rūšiavimo paslaugomis, Komisija pateikė toliau nurodytus patikslinimus.

25 Dėl, pirma, buitinių atliekų surinkimo ginčijamame sprendime pripažįstama, kad naujų paslaugų sutarčių sudarymas vėliausiai po penkerių metų skelbiant viešąjį konkursą užtikrins laisvos konkurencijos sąlygas gaunant surinkimo zonas. Tačiau konstatuota, kad praktiškai būtų neįmanoma sukurti antros buitinių pakuočių surinkimo infrastruktūros dėl vietos stokos problemų, su aplinkos ir kraštovaizdžio apsauga susijusių teisinių problemų ir dėl vartotojų įpročių atliekų rinkimo srityje. Atsižvelgdama į šiuos pasiūlos aptariamoje rinkoje ypatumus, Komisija nusprendė, kad būtent dėl to, jog panaudotų pakuočių konteineriai buvo netoli namų ūkių, nebuvo galima jokia konkurencija.

26 Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija nusprendė, kad visiškai laisva prieiga prie jau esamos surinkimo infrastruktūros buvo būtina konkurencijos stiprinimo sąlyga ne tik buitinių pakuočių surinkimo paslaugų sektoriuje paklausos požiūriu, bet ir rinkoje, kuri yra „vertikaliai aukštyn“ nuo buitinių panaudotų pakuočių surinkimo ir utilizavimo organizavimo rinkos. Todėl, remiantis ginčijamu sprendimu, paklausos požiūriu surinkimo paslaugų srityje konkurencija galėtų egzistuoti, tik jei ARGEV netrukdytų regioniniams partneriams su ARA sistemos konkurentais sudaryti sutarčių dėl bendro konteinerių naudojimo.

27 Tačiau ginčijamame sprendime konstatuota, kad pagal trečiąjį įsipareigojimą ARGEV pageidavo tokiam bendram naudojimuisi nustatyti didelius apribojimus. Todėl Komisija nusprendė, jog buvo būtina nustatyti tam tikrus įpareigojimus siekiant garantuoti sąlygų, leidžiančių taikyti išimtį pagal EB 81 straipsnio 3 dalį, įvykdymą. Visų pirma, ARGEV negalėjo trukdyti surinkimo bendrovėms sudaryti ir įgyvendinti su ARA bei ARGEV konkurentais sutartis dėl bendro naudojimosi konteineriais ar kita panaudotų prekybai skirtų pakuočių surinkimo bei rūšiavimo įranga. Antra, kad ARGEV negalėtų prisiskirti visų surinktų pakuočių ir taip užkirsti kelią konkurentams laikytis nustatytų kvotų, jai buvo leista reikalauti iš regioninių partnerių pateikti patvirtinamuosius dokumentus tik dėl to pakuočių kiekio, kuris atitinka ARA sistemos turimą

dalį, atsižvelgiant į bendrą įvairių surinkimo sistemų surinktų licencinių pakuočių skaičių. Šis antrasis įpareigojimas buvo susijęs su visomis bendrovėmis, sudariusiomis su ARGEV partnerystės susitarimą dėl surinkimo, ir buvo taikomas tiek, kiek konkuruojanti sistema prašė leisti bendrai naudotis atitinkamoje surinkimo zonoje, ir nuo tos dienos, kai aptariamai sistemai buvo suteiktas leidimas.

28 Dėl, antra, buitinių atliekų rūšiavimo paslaugų ginčijamame sprendime konstatuota, kad siekiant atskirti pakuotes pagal naudojamas medžiagas reikėjo atlikti sudėtingas technines procedūras, ir investicijų, kurios kitoms rūšiavimo operacijoms galėjo būti įgyvendinamos ribotai. Didelės investicijos, kurių reikėjo naujai įrangai įdiegti, labai trukdė ARA sistemos konkurentams patekti į rinką.

29 Nors ARGEV pareiškė, kad atliekų tvarkymo bendrovės galėjo leisti konkuruojančioms sistemoms naudotis rūšiavimo įranga, Komisija nusprendė, jog trečiuoju įsipareigojimu ji vis dėlto ketino nustatyti didelius bendro naudojimosi apribojimus. Todėl atsižvelgdama į laisvos prieigos prie rūšiavimo įrangos svarbą konkurencijos egzistavimui Komisija nusprendė, jog išimties pagal EB 81 straipsnio 3 dalį atžvilgiu būtina nustatyti įpareigojimą ARGEV netrukdyti atliekų tvarkymo bendrovėms sudaryti ir įgyvendinti sutartis dėl bendro naudojimosi rūšiavimo įranga.

30 Ginčijamame sprendime, be kita ko, nustatyta:

„2 straipsnis

EB 81 straipsnio 1 dalies <…> ir EEE susitarimo 53 straipsnio 1 dalies nuostatos pripažįstamos netaikytinomis pagal EB 81 straipsnio 3 dalį <…> ir EEE susitarimo 53 straipsnio 3 dalį įvairioms surinkimo bei rūšiavimo sutartims, ARGEV ir ARO sudarytoms su savo atitinkamais regioniniais partneriais, kuriose nustatytos išimtinumo sąlygos ir kurios neteks galios vėliausiai 2006 m. gruodžio 31 dieną.

Išimtis galios nuo 1994 m. birželio 30 d. iki 2006 m. gruodžio 31 dienos.

3 straipsnis

2 straipsnyje nurodyta išimtis priklauso nuo tokių įpareigojimų įvykdymo:

a) ARGEV netrukdys surinkimo bendrovėms sudaryti su ARA sistemos konkurentais sutarčių dėl bendro naudojimosi konteineriais ar kita panaudotų buitinių prekybai skirtų pakuočių surinkimo bei rūšiavimo įranga ir įgyvendinti tokias sutartis;

b) ARGEV gali reikalauti, kad surinkimo bendrovės jai pateiktų pažymėjimą tik dėl to pakuočių kiekio, kuris atitinka ARA sistemos turimą dalį, atsižvelgiant į bendrą buitinių pakuočių, suteiktų sistemos tam tikrų kategorijų medžiagoms, kiekį. Tokiu atveju ARGEV galės sumažinti susitarimo dėl surinkimo 3.1.1 punkte nurodytą mokestį šio punkto pirmame sakinyje nurodytu dydžiu. Kiek tai susiję su susitarimo dėl surinkimo 3.1.2 ir 3.1.3 punktuose nurodytu mokesčiu, lemiamą reikšmę turės kiekiai, kurių atžvilgiu ARGEV bus pateikti įrodymai. Šis įpareigojimas taikomas visoms surinkimo bendrovėms, su kuriomis ARGEV pasirašė partnerystės susitarimą."

Procesas ir šalių reikalavimai

31 2003 m. gruodžio 22 d. ARA ir ARGEV pateikė ieškinį Bendrojo Teismo kanceliarijoje.

32 Atskiru dokumentu, kuris Bendrojo Teismo kanceliarijoje buvo užregistruotas tą pačią dieną, ARA ir ARGEV pateikė prašymą sustabdyti ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkto vykdymą (byla T-419/03 R). 2004 m. kovo 11 d. laišku jos atsiėmė šį prašymą. 2004 m. kovo 26 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutartimi byla T-419/03 R buvo išbraukta iš Bendrojo Teismo registro, o klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimas atidėtas.

33 Dokumentais, kuriuos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atitinkamai 2004 m. vasario 19 d. ir balandžio 23 d., EVA ir BAA paprašė leisti įstoti į šią bylą Komisijos pusėje. 2005 m. sausio 20 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmosios kolegijos pirmininkas EVA ir BAA prašymus patenkino. Į bylą įstojusios šalys pateikė savo paaiškinimus 2005 m. gegužės 17 dieną.

34 2007 m. rugsėjo 16 d. byla paskirta Bendrojo Teismo antrajai kolegijai, iš dalies atnaujinus jos sudėtį, ir paskirtas naujas teisėjas pranešėjas.

35 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (antroji kolegija) 2009 m. liepos 8 d. nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. 2009 m. rugpjūčio 12 d. šalims įteiktas teismo posėdžio pranešimas, nustatyta posėdžio data – 2009 m. rugsėjo 29 diena.

36 2009 m. rugsėjo 14 d. ARA (toliau – ieškovė) informavo Bendrąjį Teismą, kad ji perėmė ARGEV ir kitas ARA sistemos ERS, išskyrus AGR.

37 2009 m. rugsėjo 21 d. ieškovė Bendrajam Teismui pateikė prašymą sustabdyti bylos nagrinėjimą pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 77 straipsnį. 2009 m. rugsėjo 22 d. nutartimi Bendrasis Teismas sustabdė šios bylos nagrinėjimą šešiems mėnesiams.

38 Bylos nagrinėjimas atnaujintas 2010 m. kovo 23 d., o posėdis įvyko 2010 m. birželio 15 dieną.

39 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 2 ir 3 straipsnius,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, panaikinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

40 Komisija, EVA ir BAA Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

41 Per posėdį Komisija pareiškė, kad atsisako reikalavimo pripažinti ieškinį nepriimtinu, kiek jį pareiškė ARA, ir tai įrašyta į posėdžio protokolą.

42 Grįsdama savo ieškinį ieškovė nurodo šešis pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su EB 81 straipsnio ir Reglamento Nr. 17 2 straipsnio pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su paslaugų sutarčių atitiktimi 1999 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2790/1999 dėl [EB] 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms (OL L 336, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 364) reikalavimams. Trečiasis pagrindas susijęs su tuo, kad ginčijamo sprendimo 2 ir 3 straipsniai pažeidžia „esminių išteklių“ doktrinos reikalavimus. Ketvirtasis pagrindas susijęs su tuo, kad ginčijamame sprendime numatytų įpareigojimų

neįmanoma įgyvendinti. Penktasis pagrindas susijęs su ginčijamame sprendime numatytų įpareigojimų neproporcingumu, o šeštasis – su prieštaravimais tarp ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies ir motyvų.

43 Visų pirma Komisija mano, kad argumentai dėl ryšio tarp konkurencijos apribojimo ir nustatyto įpareigojimo nebuvimo, ieškovės teisės tvarkyti savo sistemą ir ginčijamo sprendimo netikslumo yra dublike nurodyti nauji pagrindai, todėl nepriimtini. Ji taip pat mano, kad ieškovės nurodytas argumentas dėl išlaidų paskirstymo yra per posėdį nurodytas naujas pagrindas ir todėl nepriimtinas.

44 Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas primena, kad pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą vykstant procesui negalima pateikti naujų teisinių pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Šiuo atžvilgiu teisinis pagrindas, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai išplečia anksčiau nurodytą pagrindą ir kuris yra glaudžiai su juo susijęs, turi būti pripažintas priimtinu (Pirmosios instancijos teismo sprendimai: 2003 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Travelex Global and Financial Services et Interpayment Servines prieš Komisiją*, T-195/00, Rink. p. II-1677, 33 ir 34 punktai ir 2007 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Duales System Deutschland prieš Komisiją*, T-151/01, Rink. p. II-1607, 71 punktas).

45 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad naujais pripažintais pagrindais plėtojami ieškovės argumentai, pateikti atsakant į Komisijos argumentus, išdėstytus atsiliepime į ieškinį, kiek tai susiję su ketvirtuoju pagrindu dėl galimybės įgyvendinti įpareigojimus, su penktuoju pagrindu dėl įpareigojimų proporcingumo ir šeštuoju pagrindu dėl prieštaravimų tarp ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies ir motyvų.

46 Todėl reikia atmesti Komisijos tvirtinimą, kad nauji pagrindai nepriimtini.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio ir Reglamento Nr. 17 2 straipsnio pažeidimu

Šalių argumentai

47 Ieškovė mano, kad partnerystės susitarimuose nėra jokios nuostatos, kuri leistų daryti išvadą, jog egzistuoja aiškus ar numanomas jai nustatytas išimtinumo įpareigojimas. Ji mano, kad nors ji apsiribojo ir kiekvienoje surinkimo zonoje nusprendė bendradarbiauti tik su vienu regioniniu partneriu, niekas jai netrukdo kiekvienoje sutartinėje zonoje perduoti pakuočių surinkimo ir (arba) rūšiavimo veiklos kitoms bendrovėms. Tariamas konkurenciją ribojantis poveikis atsiranda dėl to, kad egzistuoja komutatyvinė sutartis, pagal kurią privatus ar komercinis vartotojas patenkina savo poreikius, todėl jis nepatenka į EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

48 Ieškovė taip pat mano, kad dėl jos sprendimo apsiriboti kiekvienoje surinkimo zonoje išliktų tik vienas partneris, kuris galėtų vykdyti savo veiklą pagal alternatyvią kolektyvinę sistemą. Grįsdama šį argumentą ji tvirtina, kad praktiškai potencialių partnerių pasirinkimas padidėja dėl to, kad šalindamas pramonines pakuotes atliekų gamintojas gali laisvai pasirinkti surinkimo bendrovę, kuri veš pakuotes į ARA sistemos priėmimo centrus. Tai reiškia, kad įvairiuose surinkimo regionuose, išskyrus ieškovės regioninį buitinių pakuočių surinkimo partnerį, veikia daug kitų surinkimo bendrovių. Ieškovė taip pat teigia, kad šalindamos buitines atliekas AGR ir ARO kiekvienoje surinkimo zonoje organizavo surinkimo sistemas, kurios dažnai kreipdavosi į kitus

regioninius partnerius. Todėl „surinkimo bendrovių vietinės monopolijos“ neegzistuoja, o Komisija, taikydama Reglamento Nr. 17 2 straipsnį, turėjo priimti sprendimą dėl pažeidimo šiose sutartyse nebuvimo.

49 Komisija ir įstojusios į bylą šalys ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

50 Ieškovės teigimu, partnerystės susitarimuose nėra nė vienos nuostatos, kuri leistų daryti išvadą, jog egzistuoja aiškus ar numanomas jai nustatytas išimtinumo įpareigojimas. Pirmiausia reikia išnagrinėti šį argumentą.

51 Nagrinėjant partnerystės susitarimus matyti, kad juose nėra jokių surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriams naudingų formalių teritorinio išimtinumo sąlygų. Iš tiesų nė vienoje nuostatoje nenumatyta, kad kiekviename regione ieškovė privalo bendradarbiauti tik su vienu surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriu. Taigi Bendrasis Teismas turi išnagrinėti, ar Komisija ypatingomis aptariamos rinkos sąlygomis pakankamai įrodė, kad šios tik su vienu surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriu konkrečiam laikotarpiui sudarytos sutartys faktiškai reiškia išimtinumą, dėl kurio apribojama konkurencija. Taip pat prireikus reikės patikrinti, ar nustatytas konkurencijos apribojimas yra pakankamai svarbus, kad reikštų EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal Teismo praktiką teisminė kontrolė Komisijos padarytų sudėtingų ekonominių vertinimų atžvilgiu apsiriboja procedūros ir motyvavimo taisyklių laikymosi, faktinių aplinkybių tikslumo, taip pat akivaizdžios vertinimo klaidos arba piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu (žr. 2003 m. spalio

23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Van den Bergh Foods prieš Komisiją*, T-65/98, Rink. p. II-4653, 80 punktą ir jame nurodytą Teismo praktiką).

52 Remiantis Komisijos atliktu šių susitarimų nagrinėjimu, ieškovė kiekviename surinkimo regione laikotarpiu nuo trejų iki penkerių metų ketina bendradarbiauti tik su vienu surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriu (žr. ginčijamo sprendimo 95, 111 ir 220 konstatuojamąsias dalis), o tai, ieškovės teigimu, rodo, kad jos poreikius, susijusius su aptariamomis paslaugomis, pakankamai patenkina ir vienas partneris.

53 Iš tiesų iš partnerystės susitarimų matyti, kad ieškovė buitinių pakuočių rinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikimą kiekviename surinkimo regione laikotarpiu nuo trejų iki penkerių metų nori perduoti tik vienam partneriui. Nė viena šių susitarimų nuostata neleidžia daryti išvados, kad ieškovė šiuo laikotarpiu galėtų nukrypti nuo prisiimto apribojimo ir prašyti kitų surinkimo bei rūšiavimo bendrovių tuo pačiu metu jai teikti tokias paslaugas aptariamame surinkimo regione, pavyzdžiui, kad galėtų susitvarkyti su didėjančiu licencinių pakuočių skaičiumi.

54 Be to, iš kitų su partnerystės susitarimais susijusių elementų galima nustatyti, kad papildomas partneris atitinkamoje teritorijoje dalyvauti negali. Iš tiesų numatyta iš dalies pakeisti atlyginimą regioniniams partneriams, jei iš dalies keičiama surinkimo sistema arba kiekybinė riba, tačiau nenumatytas naujo surinkimo partnerio patekimo į rinką atvejis. Be to, standartiniai pasiūlymai, kuriuos turi pateikti bendrovės, siekiančios, kad su jomis būtų sudaryta sutartis, visada turi būti susiję su visu atitinkamu surinkimo regionu.

55 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad partnerystės susitarimų galiojimo laikotarpiu bendrovės, kurioms taikoma išimtis, negali teikti pasiūlymų ieškovei (žr. ginčijamo sprendimo 221–223, 228 ir 236 konstatuojamąsias dalis). Todėl net jeigu juose šiuo atžvilgiu nėra formalių sąlygų, tokių susitarimų poveikis toks pats kaip ir kiekvienam surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriui naudingos teritorinio išimtinumo sąlygos įtraukimas. Todėl ieškovės argumentas, kad išimtinumo įpareigojimo nėra, yra nepagrįstas.

56 Kiek tai susiję su partnerystės susitarimų konkurenciją ribojančio poveikio analize, reikia pažymėti, kad, remiantis Teismo praktika, nagrinėdamas, ar pagrįstas Komisijos vertinimas dėl didelio konkurencijos apribojimo, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, Bendrasis Teismas negali atskirai vertinti tik išimtinumo poveikio ir remtis tik partnerystės susitarimuose nustatytais apribojimais įvairiuose surinkimo regionuose (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Van den Bergh Foods prieš Komisiją* 82 punktą). Iš tiesų norint atsakyti į klausimą, ar pagal EB 81 straipsnio 1 dalį ieškovės partnerystės susitarimai draudžiami, remiantis Teismo praktika reikia nustatyti, ar dėl visų panašių sutarčių, sudarytų atitinkamoje rinkoje, ir kitų ekonominių ir teisinių aplinkybių, kuriomis sudaromos sutartys, bendro poveikio yra užkertamas kelias naujiems konkurentams patekti į šią rinką. Jei būtų nustatyta, kad taip nėra, susitarimų kompleksą sudarantys atskiri susitarimai negalėtų pažeisti konkurencijos EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytu būdu. Tačiau jei paaiškėtų, kad patekti į rinką yra sunku, reikėtų nustatyti, koks yra ginčijamų sutarčių bendras poveikis rinkai, turint omenyje, kad draudžiami tik tie susitarimai, kurie labai prisideda prie rinkos suskaidymo (1991 m. vasario 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. p. I-935, 23 ir 24 punktai ir minėto Sprendimo *Van den Bergh Foods prieš Komisiją* 83 punktas).

57 Komisija ginčijamo sprendimo 176 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, kad buitinių pakuočių srityje ARA sistema yra vienintelė surinkimo bei utilizavimo sistema, kuri

apima visą Austrijos nacionalinę teritoriją ir visų rūšių medžiagas, išskyrus gėrimams skirtą sudėtinį kartoną. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 182 konstatuojamosios dalies, o to ieškovė neginčija, ji yra svarbiausias atliekų šalinimo paslaugų prašantis subjektas.

58 Kadangi partnerystės susitarimus sudarė svarbiausias atliekų šalinimo paslaugų prašantis subjektas, t. y. ieškovė, praktiškai reiškia, kad sukūrus šį susitarimų tinklą surinkimo bei rūšiavimo bendrovėms, kurioms taikoma išimtis, buvo užkirstas kelias patekti į rinką ir apribota konkurencija pasiūlos požiūriu buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje susitarimo galiojimo laikotarpiu, t. y. nuo trejų iki penkerių metų.

59 Kadangi ieškovės sukurtas partnerystės susitarimų tinklas apima visą Austrijos teritoriją, konkurencija apribojama ne tik viename surinkimo regione. Konkurencijos apribojimo poveikis pasireiškia visoje šioje teritorijoje ir todėl visoje atitinkamoje geografinėje surinkimo bei rūšiavimo rinkoje (žr. ginčijamo sprendimo 226 konstatuojamąją dalį). Taigi bendrovėms, kurioms taikoma išimtis, ne tik sunku išvengti susitarimų tinklo ir patekti į Austrijos buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinką, bet ir išsilaikyti šioje rinkoje.

60 Šią situaciją apsunkina tai, kad egzistuoja papildomų kliūčių patekti į buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinką. Iš tiesų dėl priežasčių, susijusių su teritoriniu planavimu ir atliekoms tvarkyti būtina logistika, negalima įrengti kitos buitinių atliekų surinkimo infrastruktūros (žr. ginčijamo sprendimo 227 konstatuojamąją dalį), ir tai patvirtina Austrijos valdžios institucijų šiuo atžvilgiu pateiktos pastabos (žr. ginčijamo sprendimo 285 konstatuojamąją dalį). Taigi, siekdami užtikrinti surinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikimą nuo savo veiklos pradžios, galimi ARA sistemos konkurentai negalės sudaryti susitarimų su kitomis surinkimo bendrovėmis dėl papildomos surinkimo infrastruktūros greta jau esamų konteinerių įdiegimo ir dėl to bus priversti dirbti su ieškovės surinkimo partneriais. Pavyzdžiui, konkuruojanti *Öko-Box* sistema

turi iš dalies naudotis ieškovės surinkimo infrastruktūra, kad galėtų plėtoti savo gėrimams skirto sudėtinio kartono surinkimo ir utilizavimo veiklą (žr. ginčijamo sprendimo 177 ir 227 konstatuojamąsias dalis), o to ji neginčija.

61 Kiek tai susiję su rūšiavimo infrastruktūra, ieškovė neginčija Komisijos išvados, kad patekti į rinką trukdo tai, jog norint įdiegti naują rūšiavimo įrangą reikia didelių investicijų, o tai yra didelė patekimo į buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinką kliūtis (žr. ginčijamo sprendimo 318 konstatuojamąją dalį).

62 Dėl visų šių aplinkybių Komisija ginčijamo sprendimo 227 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, kad „mažai tikėtina, jog regioninių partnerystės susitarimų galiojimo laikotarpiu atitinkamose sutartinėse teritorijose bendrovėms, kurioms taikoma išimtis, aptariamoje rinkoje atsiras naujų ir pakankamai, t. y. labai svarbių, galimybių teikti paslaugas“. Remiantis ginčijamo sprendimo 236 konstatuojamąja dalimi ši išvada taip pat taikytina rūšiavimo bendrovėms.

63 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad dėl ieškovės nusistatyto apribojimo nėra vien ribojama jos veiksmų laisvė. Iš tiesų pasiūlos požiūriu juo sumažinama surinkimo bei rūšiavimo bendrovių, kurioms taikoma išimtis, galimybė patekti į buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinką, nes apribojama tokių bendrovių galimybė veikti šioje rinkoje. Taigi, priešingai nei tvirtina ieškovė, šis poveikis viršija komutatyvinės sutarties, pagal kurią privatus ar komercinis vartotojas patenkina savo poreikius, poveikį. Todėl Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad dėl partnerystės susitarimų tinklo šios bendrovės negalėjo patekti į atitinkamą rinką, ir dėl to buvo labai apribota konkurencija EB 81 straipsnio 1 dalies prasme. Todėl

partnerystės susitarimų, apie kuriuos pranešta Komisijai, tinklo atžvilgiu negali būti priimtas sprendimas dėl pažeidimo nebuvimo pagal Reglamento Nr. 17 2 straipsnį.

64 Konstatavusi, kad konkurencija buvo labai apribota, Komisija ginčijamo sprendimo 275, 276 ir 316 konstatuojamosiose dalyse pripažino, jog partnerystės susitarimai surinkimo bei rūšiavimo veiklos organizavimo atžvilgiu buvo pagrįsti administravimo ir veiksmingumo pagrindais, poreikiu užtikrinti patikimą surinkimo paslaugų teikimą ir būtinybe garantuoti organizavimo saugumą ir investicijas, būtinas siekiant įgyvendinti surinkimo bei rūšiavimo susitarimą. Komisijos teigimu, dėl to šis išimtinumo įpareigojimas yra apribojimas, kuris būtinas norint įgyvendinti surinkimo ir rūšiavimo veiklos Austrijos rinkoje racionalaus organizavimo tikslą EB 81 straipsnio 3 dalies nuostatų prasme (žr. ginčijamo sprendimo 268–287 ir 316 konstatuojamąsias dalis).

65 Tačiau Komisija nusprendė, kad dėl tokio konkurencijos apribojimo buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje galėtų būti apribota konkurencija tiekėjų rinkoje, t. y. buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje, jei ieškovei pavyktų nustatyti savo partneriams *de facto* išimtinę teisę teikiant surinkimo ir rūšiavimo paslaugas (žr. ginčijamo sprendimo 230, 234 ir 286 konstatuojamąsias dalis). Iš tiesų tokia išimtinė teisė jai leistų užblokuoti prieigą prie esamos surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūros savo potencialiems konkurentams. Tokiomis aplinkybėmis jie neturėtų realios ir konkrečios galimybės išvengti ieškovės sukurto sutarčių tinklo, nes buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje nebūtų kitos surinkimo bei rūšiavimo bendrovės, kuri galėtų jiems siūlyti šias paslaugas konkurencijos sąlygomis nuo jų veiklos pradžios. Dėl ieškovės įsipareigojimo kiekviename surinkimo regione bendradarbiauti tik su vienu surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriu galėtų būti apribota konkurencija

buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje, o dėl to iš karto sumažėtų surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausa buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje (žr. ginčijamo sprendimo 287 konstatuojamąją dalį).

66 Todėl, priešingai nei tvirtina ieškovė, problema kyla ne dėl to, kad partnerystės susitarimai lemia EB 81 straipsnio 1 daliai prieštaraujančias „surinkimo bendrovių vietines monopolijas“, bet dėl to, kad konkurencijos apribojimas buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje leistų šio sprendimo 65 punkte nurodytomis aplinkybėmis pašalinti konkurenciją buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje ir taip sumažinti surinkimo ir rūšiavimo paslaugų paklausą buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje.

67 Šioje byloje Komisija ginčijamo sprendimo 231, 234 ir 236 konstatuojamosiose dalyse pripažino, kad ieškovė nedraudžia bendrai naudotis surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūra. Tačiau Komisija nusprendė, kad ieškovė galėtų pasinaudoti tam tikrais įgaliojimais, kuriuos sau numatė pagal trečiąjį įsipareigojimą, kad apsunkintų savo potencialiems konkurentams galimybę patekti į rinką. Siekdama pašalinti tokią riziką, Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 8 straipsnio 1 dalimi, nusprendė nustatyti ieškovei du ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje numatytus įpareigojimus, nurodytus šio sprendimo 27 punkte (žr. ginčijamo sprendimo 287, 288 ir 318 konstatuojamąsias dalis).

68 Iš tiesų, Komisijos teigimu, galimybė, jog ieškovė galėtų pasinaudoti tuo, kad kiekviename surinkimo regione egzistuoja tik vienas partneris, ir įgaliojimais, kuriuos ji sau numatė pagal trečiąjį įsipareigojimą konkurencijai buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje pašalinti, pateisina ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymą. Dėl šių įpareigojimų, kuriais iš esmės siekiama neleisti ieškovei uždrausti bendrai naudotis surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūra ir bendro naudojimosi atvejais pasisavinti jai nepriklausančią surinktų pakuočių dalį, ieškovė negalės uždrausti konkuruojančioms sistemoms naudotis jau esama surinkimo bei rūšiavimo

infrastruktūra ir dėl to – apriboti konkurencijos buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje ir atitinkamai sumažinti surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausos buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje.

69 Ieškovė šią išvadą ginčija ir tvirtina, kad potencialių partnerių pasirinkimas yra platus, nes, kiek tai susiję su pramoninių pakuočių šalinimu, atliekų gamintojai laisvai renkasi savo regioninius partnerius, o kiek tai susiję su buitinių atliekų šalinimu, AGR ir ARO kiekviename surinkimo regione organizuoja surinkimo sistemas, kurios dažnai kreipiasi į kitus regioninius partnerius.

70 Visų pirma, kiek tai susiję su pramoninių pakuočių surinkimo rinka, viena vertus, reikia pabrėžti, kad, kaip matyti iš bylos medžiagos, ir, priešingai nei tvirtina ieškovė, egzistuoja ypatingas partnerystės dėl pramoninių ir buitinių pakuočių surinkimo susitarimas, pagal kurį tik vienas ieškovės partneris užtikrina dviejų rūšių pakuočių surinkimo paslaugas. Remiantis šiuo susitarimu, šių dviejų rūšių pakuotes būtų galima net rinkti tuo pačiu metu. Todėl dėl to, kad tik vienas partneris turi užtikrinti dviejų rūšių pakuočių surinkimą, bendrovės, kurių specializacija – tik vienos iš tokių pakuočių rūšių surinkimas, netenka galimybės tapti surinkimo partnerėmis. Tačiau, ieškovės teigimu, ši aplinkybė joms netrukdo patekti į rinką, nes jos gali pasiūlyti pramoninių pakuočių pervežimo ar surinkimo paslaugas tokių atliekų gamintojams šio sprendimo 75 punkte nurodytomis sąlygomis.

71 Kita vertus, reikia pažymėti, kad buitinių ir pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkos yra tokios skirtingos, jog surinkimo ir rūšiavimo bendrovių, kurių specializacija – viena iš šių dviejų rinkų, paslaugos nėra tarpusavyje pakeičiamos ir šios bendrovės negali teikti savo paslaugų kitoje rinkoje. Kaip nusprendė Komisija, o ieškovė nepateikė priešingų įrodymų, surinkimo bei rūšiavimo paslaugos turi būti

tvarkomos skirtingai, atsižvelgiant į skirtingus surinkimo ir rūšiavimo poreikius (žr. ginčijamo sprendimo 161 konstatuojamąją dalį).

72 Iš tiesų, kiek tai susiję su rūšiavimu, stambios bendrovės pagamina daugiau pakuočių, kurios, surūšiuotos pagal medžiagos rūšį, pristatomos į gamybos vietas. Dėl šios priežasties nebūtina sukurti pramoninių pakuočių rūšiavimo infrastruktūros, kokia numatyta dėl buitinių pakuočių, be to, pagal partnerystės susitarimą surinkimo partneris gali taikyti baudas pakuočių tiekėjams, kurie pateikia sumaišytas pakuotes.

73 Be to, kiek tai susiję su surinkimu, iš partnerystės susitarimo matyti, kad pramoninių pakuočių surinkimas kai kuriais atžvilgiais skiriasi nuo buitinių pakuočių surinkimo. Pramoninių pakuočių atveju surinkimo partneris veikia kaip regioninio priėmimo centro administratorius. Jo pagrindinė veikla yra priimti stambių pramoninių atliekų gamintojų, kurie veikia kaip atliekų tiekėjai, tiekiamas medžiagas ir užregistruoti visus su pristatytų medžiagų svoriu susijusius dokumentus laikantis Austrijos teisės aktų siekiant patikrinti, ar pasiekti minimalūs kiekiai (taip pat žr. ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamąją dalį). Taigi atliekų gamintojai įpareigoti pristatyti surūšiuotas medžiagas į priėmimo centrą. Be to, pramoninių regionų atveju surinkimo partneris taip pat siūlo surinkimo paslaugą, kuri leidžia rinkti licencines pakuotes gamybos vietose ir kurios, kaip pažymėjo ieškovė, atliekų gamintojai gali atsisakyti. O buitinių pakuočių atveju iš partnerystės susitarimo matyti, kad surinkimo paslaugos apima surinkimo konteinerių reguliarų ištuštinimą ir surinkimo maišų, kuriuos pateikė surinkimo partneris pagal savo nustatytą tikslų surinkimo dienų grafiką, surinkimą, taip pat buitinių atliekų pervežimą iki rūšiavimo infrastruktūros, o surinkimo partneris atsako ARA už surinktų pakuočių kokybę.

74 Todėl buitinių pakuočių ir pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo paslaugos labai skiriasi. Taigi, kaip konstatuota ginčijamame sprendime, tarp buitinių pakuočių ir pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo paslaugų nėra funkcinio pakeičiamumo (žr. ginčijamo sprendimo 162 konstatuojamąją dalį).

75 Ieškovė mano, kad surinkimo bendrovės, kurioms taikoma išimtis, galėtų siūlyti savo paslaugas pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje atliekų gamintojams, kurie privalo pervežti savo atliekas iki tvarkymo centro, arba netgi jiems pasiūlyti surinkimo paslaugas konkuruojant su surinkimo partnerio pramoniniuose regionuose siūlomomis paslaugomis. Tačiau kadangi tarp buitinių pakuočių ir pramoninių pakuočių surinkimo funkcinio pakeičiamumo nėra, darytina išvada, kad bendrovės, kurių specializacija – namų ūkių sektorius, iš esmės negalės teikti pramoninių pakuočių surinkimo paslaugų. Todėl tai, kad pramoninių atliekų gamintojai gali laisvai pasirinkti savo partnerį, šioje byloje neturi jokios reikšmės.

76 Antra, kiek tai susiję su buitinės makulatūros šalinimu, Komisija ginčijamo sprendimo 157 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, o to ieškovė neginčija, kad „ARO iš savivaldybių surinkimo sistemų, kurios jau egzistavo kuriant ARA sistemą, perka tik apibrėžtą makulatūros kiekį“. Remiantis ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamąja dalimi, situacija tokia pati, kiek tai susiję su panaudoto stiklo šalinimu.

77 Iš to, kas išdėstyta, neatrodo, kad buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo bendrovės, kurioms taikoma išimtis, pirma, galėtų lengvai patekti į pramoninių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinką, ir, antra, galėtų teikti savo paslaugas tiek makulatūros, tiek panaudoto stiklo rinkimo rinkoje, nes šios rinkos funkcionuoja dėl to, kad egzistuoja savivaldybių surinkimo sistemos ir todėl į jas negali patekti galimi konkurentai. Todėl, priešingai nei nurodyta ieškovės pateiktuose argumentuose, šių rinkų egzistavimas nėra svarbus siekiant padidinti buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo

paslaugų paklausą ir užtikrinti su ieškovės regioniniais partneriais konkuruojančių bendrovių išsilaikymą.

78 Šių išvadų negali paneigti ieškovės per posėdį nurodytas argumentas, kad konkurencijos apribojimas būtų abejotinas, jei susitarimo reiktų tam, kad bendrovė galėtų patekti į zoną, kurioje anksčiau neveikė (2006 m. gegužės 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *O2 (Germany) prieš Komisiją*, T-328/03, Rink. p. II-1231, 68 punktas).

79 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad šioje byloje, priešingai nei byloje, kurioje buvo priimtas minėtas Sprendimas *O2 (Germany) prieš Komisiją*, nenustatyta, kad ieškovės sukurtas partnerystės susitarimų tinklas leido konkuruojančiai bendrovei patekti į rinką. Priešingai, kaip nurodyta šio sprendimo 65 punkte, bendras šio tinklo poveikis buvo tai, kad ARA sistemos konkurentai negalėjo patekti į buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinką. Todėl reikia atmesti šį argumentą.

80 Taigi Komisija, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, pirma, kad konkurencija buvo apribota lengvų buitinių pakuočių surinkimo bei rūšiavimo rinkoje ir kad šiam apribojimui buvo galima taikyti atskirąją išimtį atsižvelgiant į jo teigiamą poveikį organizuojant buitinių pakuočių surinkimą ir rūšiavimą, ir, antra, kad šis apribojimas galėjo daryti įtaką buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkai, taigi ir surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausai buitinių pakuočių rinkoje. Be to, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, jog tam, kad ieškovė negalėtų panaikinti konkurencijos buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje, išimtį reikėjo susieti su šio sprendimo 27 punkte nurodytų dviejų įpareigojimų įvykdymu. Todėl reikia atmesti šį pagrindą.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su partnerystės susitarimų atitiktimi Reglamento Nr. 2790/1999 reikalavimams

Šalių argumentai

81 Ieškovė mano, kad net jei partnerystės susitarimuose jai nustatytas išimtinumo įpareigojimas, jam nebus taikoma EB 81 straipsnio 1 dalis remiantis Reglamento Nr. 2790/1999 2 straipsnio 1 dalimi ir 3 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią ūkio subjektams, kuriems taikoma išimtis, negali būti nustatomi įpareigojimai. Iš tiesų remiantis atitinkamos rinkos apibrėžtimi, kurią Komisija nustatė ginčijamo sprendimo 155 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse, nė vienas ieškovės regioninis partneris Austrijoje neturi didesnės kaip 30 % dalies lengvų pakuočių surinkimo ir (arba) rūšiavimo rinkoje. Be to, ieškovė pabrėžia, kad pagal Reglamentą Nr. 2790/1999 išimtis suteikiama paskirstymo sistemoms, pagal kurias rezervuojamos išskirtinės teritorijos tam tikriems platintojams, ir todėl mano, kad negali būti kitaip partnerystės susitarimų tinklo, kuriame perkančioji organizacija savo partneriams rezervuoja išskirtines teritorijas, atveju.

82 Ieškovė taip pat ginčija Komisijos pateiktą atitinkamos geografinės rinkos apibrėžtį ir teigia, kad surinkimo regionai neatitinka jokios ekonominės veiklos zonos, nes ji juos apibrėžė savo kvietimuose dalyvauti konkurse. Be to, ji mano, kad lemiamas kriterijus nustatant teikėjo rinkos dalį yra iki, o ne po partnerystės susitarimų sudarymo egzistavusi padėtis.

83 Pagaliau ieškovė tvirtina, jog priežastis, dėl kurios prieš pareikšdama ieškinį ji nenurodė Reglamento Nr. 2790/1999, yra ta, kad Komisija nebuvo paskelbusi pranešimo apie kaltinimus.

84 Komisija ir įstojusios į bylą šalys ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

85 Pirmiausia reikia išnagrinėti ieškovės teiginius, kad ji neturėjo galimybės anksčiau remtis su Reglamentu Nr. 2790/1999 susijusiais argumentais.

86 Šiuo atžvilgiu visų pirma reikia priminti, jog 2001 m. rugpjūčio 28 d. laiške ARA ir ARGEV prašė, kad būtų priimtas sprendimas dėl pažeidimo nebuvimo susitarimuose, apie kuriuos pranešta, arba prireikus sprendimas dėl išimties suteikimo pagal EB 81 straipsnio 3 dalį. Šis prašymas pateiktas laikantis 1994 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 3385/94 dėl Tarybos reglamente Nr. 17 numatytų prašymų ir pranešimų formos, turinio ir kitų detalių (OL L 377, p. 28) 2 straipsnio ir jo priede pateiktos A/B formos reikalavimų, ir Komisija šiuo atžvilgiu nepateikė jokių pastabų.

87 Antra, pagal 2002 m. spalio 19 d. pranešimo 139 punktą (žr. šio sprendimo 12 punktą) Komisija neketino pareikšti jokių prieštaravimų dėl susitarimų, apie kuriuos pranešta, pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį arba suteikti šalims atskirąją išimtį taikant EB 81 straipsnio 3 dalį ir EEE susitarimo 53 straipsnio 3 dalį nustatant galimus apribojimus.

88 Trečia, Komisija 2003 m. balandžio 1 d. pateikė ieškovei laišką, kuriame teigė, kad ketino numatyti galimybę priimti teigiamą sprendimą pagal EB 81 straipsnį ir, remdamasi Reglamento Nr. 17 8 straipsnio 1 dalimi, šiame sprendime nustatyti tam tikras bendro naudojimosi surinkimo įranga sąlygas. Dalyje „Motyvai" Komisija išsamiai nurodė priežastis, dėl kurių buvo įmanoma suteikti atskirąją išimtį partnerystės susitarimui ir dėl kurių ji manė, jog kai kurie ARA sistemos susitarimai galėjo panaikinti konkurenciją, o tai pateisino šių įpareigojimų nustatymą. Pagaliau šiuo laišku ieškovei buvo pranešta apie galimybę pateikti pastabas per vieną mėnesį nuo jo gavimo. Antrame 2003 m. birželio 6 d. laiške Komisija informavo ieškovę apie numatytų įpareigojimų pakeitimą siekiant atsakyti į jos ir Austrijos valdžios institucijų pateiktus klausimus.

89 Tokiomis aplinkybėmis neginčytina, kad ieškovė per administracinę procedūrą galėjo išsiaiškinti, kad susitarimai, apie kuriuos pranešta, galėjo pašalinti konkurenciją ir kad Komisija ketino jai nustatyti su atskiraja išimtimi susijusius įpareigojimus. Tačiau, kaip matyti iš 2003 m. gegužės 16 d. ir birželio 25 d. laiškų, kuriuos ieškovė nusiuntė Komisijai atsakydama į 2003 m. balandžio 1 d. ir birželio 6 d. laiškus, ji aiškiai neprašė taikyti Reglamento Nr. 2790/1999 ir nepareiškė jokio prieštaravimo dėl to, kad šioje byloje nebuvo taikoma šio reglamento 3 straipsnio 1 dalis, arba dėl atitinkamos rinkos šiuo atžvilgiu apibrėžties. Ši aplinkybė paaiškina, kaip nurodė Komisija, kad ginčijamame sprendime nepateikiami atsakymai į su Reglamentu Nr. 2790/1999, susijusius

argumentus. Todėl tai, kad ginčijamame sprendime visiškai nenurodomi šie argumentai, negali paneigti jo teisėtumo.

90 Bet kuriuo atveju, netgi darant prielaidą, kad ieškovė, prašydama pasinaudoti išimtimi pagal EB 81 straipsnio 3 dalį, netiesiogiai paprašė taikyti Reglamentą Nr. 2790/1999, dėl pagrindo, iš esmės susijusio su šio reglamento netaikymu, ginčijamas sprendimas netampa neteisėtas.

91 Iš tiesų partnerystės susitarimai yra paslaugų teikimo sutartys, pagal kurias kiekviename surinkimo regione ieškovė išimtinai bendradarbiauja su surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriu, kurių kiekvienas veikia skirtingu buitinių pakuočių šalinimo grandies lygmeniu. Šiose sutartyse šalys nustato sąlygas, kuriomis turės būti renkamos ir rūšiuojamos buitinės pakuotės, priklausančios ieškovei kiekviename surinkimo regione. Taigi tai subrangos susitarimai tarp nekonkuruojančių bendrovių, kurie patenka į Reglamento Nr. 2790/1999 2 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

92 Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 173 konstatuojamosios dalies, o to ieškovė neginčija, atitinkama geografinė rinka, siekiant įvertinti, ar konkurencija labai apribota EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, sistemų rinkos ir surinkimo bei rūšiavimo rinkų atveju yra visa Austrijos teritorija, nes objektyvios paklausos ir pasiūlos šioje rinkoje sąlygos gerokai skiriasi nuo kituose vidaus rinkos regionuose vyraujančių sąlygų. Iš tiesų šio sprendimo 5 punkte nurodytuose pakuočių šalinimą reglamentuojančiuose Austrijos teisės aktuose nustatytos sąlygos, kurioms esant tokia veikla turi būti vykdoma visoje Austrijos teritorijoje, todėl šios sąlygos yra specialios, palyginti su

nustatytosiomis kitose vidaus rinkos teritorijose. Be to, būtent visoje šioje teritorijoje ieškovė kuria savo partnerystės susitarimų tinklą, kuris dėl bendro sutarčių dėl kiekvieno surinkimo regiono poveikio gali turėti įtakos konkurencijai tiek buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje, tiek šių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje.

93 O teritorija, kuri svarbi vertinant, ar šioje byloje viršyta Reglamento Nr. 2790/1999 3 straipsnio 1 dalyje numatyta 30 % riba, yra surinkimo regionas, kaip teritorija, kurioje surinkimo ir (arba) rūšiavimo partneriai bendradarbiauja su ieškove, ir kaip vieta, kurioje jie teikia savo paslaugas. Iš tiesų ieškovė savo kvietimus dalyvauti konkurse skelbia kiekvienam iš šių regionų, o partneriai siūlo savo paslaugas, kiekviename iš šių regionų organizuodami surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūrą. Be to, standartinio kvietimo dalyvauti konkurse 7 punkte nurodyta, kad kiekvienas surinkimo regionas turi savo ypatumų, kurie aprašyti dokumente „Select Regional, Teil L“. Taip pat ieškovės 2002 m. veiklos ataskaitoje tiksliau nurodyta, kad miestų kvartalai ir savivaldybės sudaro surinkimo regionus, ir kiekvieno iš jų atžvilgiu ieškovė išplėtojo tinkamą ir visiškai konkrečią surinkimo koncepciją.

94 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad kiekviename surinkimo regione nustatytos vienodos paslaugų teikimo sąlygos ir jį galima atskirti nuo gretimų regionų dėl jo ypatumų bei paslaugų teikimo sąlygų, laikantis Komisijos pranešimo 2000/C 291/01 – Vertikaliųjų apribojimų gairės (OL C 291, 2000, p. 1) 90 dalyje nustatytų kriterijų, apibrėžiant atitinkamą geografinę rinką ir siekiant apskaičiuoti Reglamente Nr. 2790/1999 numatytą ribą.

95 Šios išvados nepaneigia tai, kad Komisija nusprendė, jog atitinkama geografinė rinka, siekiant išnagrinėti susitarimų, apie kuriuos pranešta, antikonkurencinį poveikį, yra visa Austrijos teritorija. Iš tiesų ši aplinkybė netrukdo šioje teritorijoje surinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikėjų atžvilgiu nustatyti labiau apribotos geografinės rinkos, kuriose paslaugų teikimo sąlygos vienodos, bet skiriasi nuo sąlyg2ų gretimuose

regionuose. Todėl, kaip nurodyta šio sprendimo 93 punkte, siekiant nustatyti, ar ieškovė gali pasinaudoti Reglamente Nr. 2790/1999 numatyta bendrąja išimtimi, atitinkamos rinkos yra surinkimo regionai.

96 Dėl ieškovės teiginio, kad lemiamas veiksnys nustatant teikėjo rinkos dalį yra iki, o ne po partnerystės susitarimų sudarymo egzistavusi padėtis, reikia priminti, kad, remiantis Reglamento Nr. 2790/1999 9 straipsnio 2 dalies a punktu, taikant 3 straipsnį „rinkos dalis apskaičiuojama remiantis paskutinių kalendorinių metų duomenimis“. Taip pat reikia pabrėžti, kaip nurodė Komisija, kad naujų rinkų atveju reikia atsižvelgti į rinkos sukūrimo momentą. Tik nuo šio momento galima nustatyti teikėjo galią rinkoje, apskaičiuojant jam tenkančią rinkos dalį pagal Reglamento Nr. 2790/1999 9 straipsnio 2 dalies a punktą.

97 Šioje byloje tai reiškia, kad siekiant apskaičiuoti kiekvieno surinkimo ir (arba) rūšiavimo partnerio rinkos dalį reikia atsižvelgti į padėtį, egzistavusią po buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo susitarimų sudarymo, o ne, priešingai nei tvirtina ieškovė, iki sudarymo buvusią padėtį.

98 Kaip surinkimo bei rūšiavimo paslaugų teikėjai, su kuriais ieškovė išimtinai bendradarbiauja, surinkimo ir rūšiavimo partneriai gerokai viršija Reglamento Nr. 2790/1999 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą 30 % rinkos ribą. Viena vertus, remiantis ginčijamo sprendimo 225 konstatuojamąja dalimi, kurios ieškovė neginčija, lengvų buitinių pakuočių srityje tik *Öko-Box* įdiegė konkuruojančią vienos rūšies buitinių pakuočių, t. y. gėrimams skirto sudėtinio kartono, sistemą. Kita vertus, kaip savo procesiniuose dokumentuose pripažino ieškovė, *Öko-Box* sukūrė sistemą, pagal kurią

surinkimo infrastruktūra naudojama tik daliai pakuočių, tokiu atveju kreipiantis į ieškovės surinkimo partnerius. Todėl surinkimo ir (arba) rūšiavimo regioninių partnerių rinkos dalis gali lengvai pasiekti 100 %, o pagal Reglamento Nr. 2790/1999 2 straipsnio 1 dalį susitarimams, apie kuriuos pranešta, negalima taikyti bendrosios išimties nenustatant jokio įpareigojimo.

99 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį pagrindą reikia atmesti.

Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su tuo, jog ginčijamo sprendimo 2 ir 3 straipsniais pažeidžiama „esminių išteklių“ doktrina

Šalių argumentai

100 Ieškovė mano, jog Komisija suteikė lemiamos reikšmės tam, kad kitos kolektyvinės sistemos galėtų laisvai ir be kliūčių naudotis jos surinkimo infrastruktūra siekiant sustiprinti konkurenciją, ir tvirtina, kad ginčijamo sprendimo 2 straipsniu, visų pirma 3 straipsniu, siekiama nustatyti įpareigojimą ARA sistemai nesilaikant „esminių išteklių“ doktrinos reikalavimų.

101 Grįsdama šį pagrindą, pirma, ieškovė teigia, kad iš esmės jos partnerystės susitarimai neprieštarauja bendram naudojimuisi konteineriais ir kad todėl dėl šių susitarimų ji

neįgyja jokios išimtinės teisės dėl tų konteinerių. Tokiomis aplinkybėmis materialiniai konkurencijos apribojimai neegzistuoja, o Komisijos nustatyti įpareigojimai negali būti grindžiami EB 81 straipsnio 3 dalimi ir Reglamento Nr. 17 8 straipsnio 1 dalimi.

102 Antra, ieškovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime jai faktiškai nustatytas įpareigojimas „perduoti“ pajėgumus konkurentams, o tai patenka į EB 82 straipsnio taikymo sritį. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, toks įpareigojimas gali būti teisėtas tik jei ieškovės organizuojama surinkimo įranga būtų esminė (1998 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Bronner*, C-7/97, Rink. p. I-7791). Tačiau šioje byloje taip nėra, nes techniniu požiūriu esamas ieškovės surinkimo sistemos struktūras būtų galima padalyti į dvi dalis ir dėl to konkuruojančios surinkimo sistemos galėtų sukurti surinkimo sistemą tose vietose, kuriose ji administruoja deponavimo sistemą, ir atvirkščiai.

103 Komisija ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

104 Remiantis nusistovėjusia Teismo praktika, konkrečioje rinkoje dominuojančią padėtį užimanti bendrovė, atsisakydama tiekti bendrovei, su kuria konkuruoja gretimoje rinkoje, žaliavas ir paslaugas, būtinas pastarosios veiklai vykdyti, piktnaudžiauja savo dominuojančia padėtimi tik jei nagrinėjami veiksmai gali pašalinti bet kokią šios bendrovės konkurenciją (minėto Teisingumo Teismo Sprendimo *Bronner* 38 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IMS Health*, C-418/01, Rink. p. I-5039, 40–45 punktai). Tokiais atvejais konstatavusi pažeidimą, konkrečiai

kalbant, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, Komisija gali pagal Reglamento Nr. 17 3 straipsnį užtikrinti savo sprendimo veiksmingumą nustatydama tam tikrus įpareigojimus (1995 m. balandžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *RTE ir ITP prieš Komisiją*, C-241/91 P ir C-242/91 P, Rink. p. I-743, 90 ir 91 punktai).

105 Remiantis partnerystės susitarimais, surinkimo bei rūšiavimo partneriai įpareigoti sukurti infrastruktūrą, būtiną savo sutartiniams įsipareigojimams įgyvendinti (žr. ginčijamo sprendimo 98 konstatuojamąją dalį). Tokia infrastruktūra priklauso surinkimo ir rūšiavimo partneriams, o ne ieškovei, kuri tik derasi su vietos valdžios institucijomis dėl vietos. Ieškovė tvirtina, kad ji neturi jokios tokios įrangos nuosavybės ar kontrolės teisės, kuri jai leistų piktnaudžiaujant atsisakyti teikti surinkimo paslaugas savo konkurentams, siekiant užkirsti jiems kelią į pakuočių šalinimo rinką.

106 Tačiau remdamasi partnerystės susitarimais ir organizavimo įgaliojimais, kuriuos ji sau numatė pagal trečiąjį įsipareigojimą, ieškovė kartu su savo partneriais gali kontroliuoti prieigą prie kiekviename surinkimo regione sukurtos infrastruktūros. Taip ieškovė gali blokuoti savo konkurentų prieigą prie savo partneriams priklausančios surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūros.

107 Iš tiesų, kaip Komisija pabrėžė ginčijamo sprendimo 234 konstatuojamojoje dalyje, šioje byloje kyla ta problema, kad remdamasi organizavimo įgaliojimais, kuriuos ieškovė sau numatė pagal trečiąjį įsipareigojimą, ji gali neleisti bendrai naudotis surinkimo bei rūšiavimo infrastruktūra. Naudodamasi tokiais organizavimo įgaliojimais ieškovė visų pirma gali neleisti surinkimo partneriams, kurie to pageidauja, suteikti savo infrastruktūrą ARA sistemos konkurentams ir taip apsunkinti jų patekimą į buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinką. Dėl tokio elgesio kyla konkurencijos apribojimo

šioje rinkoje ir surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausos sumažėjimo buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje rizika.

108 Kaip nurodyta šio sprendimo 67 punkte, siekdama pašalinti tokią riziką Komisija nusprendė, kad atskirąją išimtį būtina susieti su ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje numatytais įpareigojimais pagal Reglamento Nr. 17 8 straipsnio 1 dalį.

109 Todėl ši byla susijusi ne su ieškovės vienašališku atsisakymu teikti konkuruojančioms bendrovėms paslaugą, būtiną gretimai rinkai plėtoti, kuris prieštarautų EB 82 straipsniui ir dėl kurio būtų pateisintas „esminių išteklių“ doktrinos taikymas. Joje nagrinėjamas atvejis, kai dėl padėties, kurią ieškovė sau numato pagal partnerystės susitarimus su surinkimo ir rūšiavimo bendrovėmis, gali būti apribota konkurencija buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje ir taip sumažinta surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausa buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje. Todėl Komisija šioje byloje teisingai netaikė „esminių išteklių“ doktrinos ir su ja susijusios Teisingumo Teismo praktikos.

110 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, pirma, Komisija šioje byloje nebandė taikyti „esminių paslaugų“ teorijos ir, antra, „esminių išteklių“ doktrina ir su ja susijusi Teisingumo Teismo praktika šioje byloje netaikytinos siekiant įvertinti, ar teisėti įpareigojimai, nustatyti Komisijos ieškovei suteiktos atskirosios išimties atžvilgiu. Todėl reikia atmesti šį pagrindą.

Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su negalėjimu įgyvendinti ginčijamame sprendime numatytų įpareigojimų

Šalių argumentai

111 Ieškovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime nustatyti įpareigojimai prieštarauja su proporcingumo principu susijusiai Teisingumo Teismo praktikai, nes jie netinkami siekiamam tikslui įgyvendinti ir nėra kiek įmanoma mažesni įpareigojimai.

112 Ieškovė taip pat mano, kad Komisija nepakankamai atsižvelgė į ARA sistemos ypatumus, nes, skirtingai nei Vokietijoje egzistuojanti atliekų šalinimo sistema, surinkimą, rūšiavimą bei utilizavimą daugiausia atlieka įvairios bendrovės, ir tokie partneriai negali pateikti įrodymų *a posteriori* dėl surinktų, surūšiuotų ir utilizuotų pakuočių kiekio, bet privalo nuolat pristatyti fiziškai surinktas pakuotes į ieškovės priėmimo centrus. Todėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nustatytu įpareigojimu tik siekiama, kad ieškovė negalėtų prašyti didesnės nei jai priklausančios surinktų produktų dalies. Taigi šis įpareigojimas reiškia, kad ieškovė turi būti informuota apie ARA sistemos rinkos dalį surinktų pakuočių pateikimo momentu, o tai neįmanoma dėl dviejų priežasčių. Pirma priežastis yra tai, kad išorės kolektyvinės sistemos, t. y. tos, kurios nesuinteresuotos bendrai naudotis surinkimo infrastruktūra, neprivalo informuoti ieškovės apie savo licencinius kiekius, o dėl to neįmanoma apskaičiuoti ieškovės dalies viso buitinių pakuočių kiekio atžvilgiu. Antroji priežastis yra tai, kad informacija apie rinkos dalis gaunama tik *a posteriori*, po to, kai gamintojai ir

importuotojai užpildo periodines licencinių kiekių deklaracijas. Todėl ieškovė mano, jog tam, kad būtų galima paskirstyti surinktus produktus tarp įvairių sistemos operatorių, reikėtų naudoti iš anksto žinomus paskirstymo metodus nuo konkretaus pakuočių kiekio pristatymo momento.

113 Pagaliau ieškovė priduria, kad nėra jokio ryšio tarp konkurencijos apribojimo ir ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nustatyto įpareigojimo, ir pabrėžia, kad 2003 m. rugpjūčio 28 d. ji pateikė Komisijai pasiūlymą nustatyti kitokį paskirstymo metodą, kuriame numatyta, jog įvairios surinkimo sistemos kiekvienais metais iš anksto surinkimo bendrovėje rezervuoja konkrečius surinkimo pajėgumus atsižvelgdamos į prognozuojamus licencinius kiekius. Tačiau Komisija į šį modelį neatsižvelgė.

114 Komisija ir įstojusios į bylą šalys ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

115 Visų pirma pažymėtina, kad ieškovė nurodo proporcingumo principą tiek grįsdama savo ketvirtąjį pagrindą, susijusį su ginčijamame sprendime numatytų įpareigojimų įgyvendinamumu, tiek kaip atskirą (penktąjį) pagrindą. Todėl nagrinėjant penktąjį pagrindą reikia įvertinti įpareigojimų, visų pirma numatytojo ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte, proporcingumą, o nagrinėjant šį pagrindą – nustatyti aptariamo įpareigojimo įgyvendinamumą.

116 Norint atsakyti į ieškovės pateiktus argumentus, pirmiausia ir, kaip matyti iš bylos medžiagos, pažymėtina, jog licenciniai išorės sistemų kiekiai šioje byloje neturi jokios reikšmės apskaičiuojant ieškovės dalį viso buitinių pakuočių kiekio atžvilgiu. Iš tiesų reikia pabrėžti, kad surinktų pakuočių paskirstymo problema pasireiškia tik bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra atveju. Tokiu atveju, kadangi ieškovė negali bandyti pasisavinti visų surinktų pakuočių, reikia apskaičiuoti, kokia pakuočių dalis priklauso kiekvienai kolektyvinei sistemai, kuri dalijasi tokia infrastruktūra, siekiant paskirstyti tarp jų surinktas pakuotes. Todėl ieškovės argumentas dėl to, jog duomenys apie licencinius išorės sistemų kiekius yra prieinami, visiškai nepagrįstas.

117 Antra, nepaisant ieškovės tvirtinimų, jai nepavyko įrodyti, kodėl neįmanoma apskaičiuoti jos dalies viso buitinių pakuočių kiekio atžvilgiu surinktų pakuočių pateikimo į priėmimo centrus momentu, nes surinktos pakuotės turi būti skirstomos taikant iš anksto nustatytą ir metus galiojantį paskirstymo metodą. Priešingai, iš atleidimo nuo įpareigojimų ir licencijų susitarimo, pagal kurį ieškovė bendradarbiauja su atliekų gamintojais, matyti, kad siekiant apskaičiuoti ieškovei mokėtiną metinį mokestį atliekų gamintojai privalo kas mėnesį ar kas ketvirtį, atsižvelgiant į gamintojo dydį, deklaruoti tikslų į rinką pateiktų pakuočių kiekį ne vėliau kaip antrojo mėnesio nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos dešimtą dieną. Tai reiškia, kad atleidimo nuo įpareigojimų ir licencijų susitarimuose numatytus pakuočių kiekius ieškovė gali apskaičiuoti remdamasi šiomis sutartimis ir periodiškai gaunamais duomenimis.

118 Žinoma, galutiniai ankstesnių kalendorinių metų duomenys yra prieinami tik pirmosiomis antrojo mėnesio nuo tokių metų paskutinio mėnesio ar paskutinio ketvirčio

pabaigos dešimt dienų. Tačiau tai nereiškia, kaip tvirtina ieškovė, kad pakuotes galima paskirstyti tik praėjus penkiolikai mėnesių nuo komercinės veiklos pradžios, dėl ko nebūtų galima „nuolat paskirstyti“ surinktų pakuočių. Surinktas pakuotes galima paskirstyti po surinkimo remiantis ankstesniais mėnesiais į rinką pateiktų licencinių pakuočių faktiniais kiekiais. Tokio paskirstymo rezultatas ištaisomas metų pabaigoje, kompensuojant pagal atliekų gamintojų nurodytus galutinius faktinius kiekius. Kaip nurodė Komisija, paskirstymas taip pat galėtų būti sistemiškai grindžiamas numatomais kiekiais, kuriuos galima pakoreguoti tik tam tikru konkrečiu momentu. Iš bylos medžiagos matyti, kad per Bendrajame Teisme įvykusią procedūrą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ieškovė pasiūlė Komisijai tokią galimybę ir ši sutiko.

119 Trečia, pažymėtina, kaip matyti iš teismo posėdžio, kad ginčijamas sprendimas buvo laikinai tinkamai vykdomas šalių atžvilgiu.

120 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nuolatinis surinktų pakuočių paskirstymas nėra kliūtis siekiant įvykdyti ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatytą įpareigojimą, ir, priešingai nei tvirtina ieškovė, nebūtina naudoti iš anksto nustatytą ir metus galiojantį paskirstymo metodą.

121 Kiti ieškovės pateikti argumentai nėra pakankamai svarūs, kad pakeistų šią išvadą.

122 Kiek tai susiję su, pirma, argumentu, jog tarp konkurencijos apribojimo ir nustatyto įpareigojimo nėra jokio ryšio, jis laikytinas visiškai nepagrįstu. Iš ginčijamo sprendimo 290 ir 293 konstatuojamųjų dalių matyti, kad yra aiškus ryšys tarp, pirma, nustatyto įpareigojimo, ir, antra, rizikos, kad ieškovės konkurentai negalės patekti į tiekėjų rinką ir kad sumažės surinkimo bei rūšiavimo paslaugų paklausa buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje. Šią riziką lemia tai, kad atskiroji išimtis suteikta susitarimams, pagal kuriuos ieškovė kiekviename surinkimo regione bendradarbiauja tik su vienu partneriu ir sau numato įgaliojimus, dėl kurių galėtų būti užkirstas kelias bendrai naudotis surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūra. Šiuo įpareigojimu siekiama, kad ieškovė negalėtų gauti pažymėjimų ar patvirtinamųjų dokumentų dėl konkuruojančioms sistemoms, kurios su ja dalijasi surinkimo infrastruktūra, priklausančio pakuočių kiekio, ir pasisavintų šioms sistemoms priklausančius kiekius, visų pirma iš Austrijos priežiūros institucijos. Dėl tokio ieškovės elgesio konkuruojančios sistemos negalėtų laikytis savo surinkimo kvotų ir joms būtų sunkiau išsilaikyti rinkoje. Joms pasitraukus iš rinkos sumažėtų surinkimo ir rūšiavimo paslaugų paklausa buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje. Taigi, priešingai nei nurodyta ieškovės argumentuose, ir atsižvelgiant į Reglamento Nr. 17 8 straipsnio 1 dalį Komisija teisingai nustatė aptariamą įpareigojimą, kad užkirstų kelią tam, jog dėl ieškovei suteiktos atskirosios išimties būtų apribota konkurencija buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje ir dėl to sumažėtų buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo paslaugų paklausa.

123 Antra, ieškovės tvirtinimas, kad Komisija, neatsižvelgusi į ARA sistemos ypatumus, nukopijavo didelę dalį sprendimo dėl Vokietijos atliekų šalinimo sistemos 3 straipsnio b punkte nurodyto įpareigojimo teksto, taip pat laikytinas visiškai nepagrįstu. Iš tiesų nagrinėjant abu aptariamus sprendimus akivaizdžiai matyti, kad jų punktai tarpusavyje nesutampa. Be to, priešingai, nei tvirtina ieškovė, nagrinėjant ginčijamą sprendimą matyti, jog pažymėjimų ar patvirtinamųjų dokumentų, kurie minimi nagrinėjamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nustatytame įpareigojime, paskirtis yra ne pakeisti fizinį surinktų pakuočių pateikimą, bet patvirtinti, kokia surinktų pakuočių

dalis priklauso ieškovei. Remiantis dekreto 11 straipsnio 8 dalimi ir antruoju leidime sukurti bei eksploatuoti surinkimo ir utilizavimo sistemą numatytu įpareigojimu, šių pažymėjimų reikia siekiant Austrijos priežiūros institucijai įrodyti, kad ieškovė laikosi savo surinkimo kvotų. Remiantis ginčijamo sprendimo 291 konstatuojamąja dalimi, jie taip pat gali būti naudojami siekiant sumažinti partnerių mokestį bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra atveju.

124 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos siūlomi paskirstymo metodai grindžiami duomenimis, kurie lengvai prieinami ieškovei surinktų pakuočių paskirstymo momentu, pavyzdžiui, duomenimis apie numatomus kiekius arba ankstesnių mėnesių licencinius kiekius, ir kad dėl to pagal šiuos metodus atsižvelgiama į ARA sistemos ypatumus lygiai taip pat, kaip ir pagal ieškovės siūlomą metodą. Vienintelis skirtumas yra tas, kad pagal Komisijos siūlomus metodus numatomi kiekiai arba ankstesnių mėnesių licenciniai kiekiai gali būti ištaisyti *a posteriori*, pavyzdžiui, remiantis faktiniais ir galutiniais į rinką pateiktų licencinių pakuočių kiekiais, apie kuriuos pranešė atliekų gamintojai. Kaip nurodyta šio sprendimo 118 punkte, toks *a posteriori* ištaisymas nėra nesuderinamas su nuolatiniu surinktų pakuočių paskirstymu tarp kolektyvinių sistemų, kurios dalijasi surinkimo infrastruktūra. Todėl, priešingai nei tvirtina ieškovė, įpareigojimas nėra neįgyvendinamas.

125 Taigi reikia atmesti šį pagrindą.

Dėl penktojo pagrindo, susijusio su proporcingumo principo pažeidimu

Šalių argumentai

126 Ieškovė tvirtina, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatytas įpareigojimas yra neproporcingas, kadangi pagal jį jai nustatytos pareigos, dėl kurių ji negalėtų laikytis nustatytų kvotų ir dėl to kiltų grėsmė jos išlikimui. Iš tiesų dėl šio įpareigojimo sumažėtų ieškovės galimybė naudotis savo turimais surinkimo pajėgumais. Būtent dėl šios priežasties ieškovė numatė sau teisę tvarkyti savo sistemą, sutartyje uždraudusi surinkimo bendrovėms imtis veiksmų savo iniciatyva. Neproporcingumas būtų ypač akivaizdus dviem atvejais: kitai kolektyvinei sistemai perkant papildomus licencinius kiekius ir kitoms kolektyvinėms sistemoms įdiegiant surinkimo įrangą, kuri joms visiškai ar iš dalies priklauso.

127 Ieškovė mano, kad, pirmuoju atveju, į rinką įžengus kitai kolektyvinei sistemai, sumažėtų ARA sistemos dalis viso buitinių pakuočių kiekio atžvilgiu, taigi ir jos rinkos dalis. Iš tiesų konkurentai ne tik persiviliotų ARA sistemos klientus, bet ir pateiktų į rinką papildomus licencinių pakuočių kiekius, kurių šiuo metu nesurenka nei gamintojai, nei platintojai ir kuriuos ji vadina „parazituojančių bendrovių pakuočių kiekiais“. Tokiomis aplinkybėmis ieškovė galėtų pareikalauti tik nedidelės regioninių partnerių surinktų produktų dalies, dėl to ji negalėtų laikytis nustatytų kvotų, o *Bundesministerium für Umwelt, Jugend und Familie* (Austrijos aplinkos, jaunimo ir šeimos reikalų ministerija) galėtų atimti iš jos leidimą. Todėl Komisijos nustatytas įpareigojimas sumažintų ieškovės galimybę naudotis surinkimo pajėgumais.

128 Ji taip pat mano, kad Komisijos siūlomas sprendimas – pakoreguoti konteinerių kiekius, kad būtų galima surinkti didesnius pakuočių kiekius, yra nepatenkinamas. Ieškovė tik *a posteriori* galėtų sužinoti, kad surinkimo pajėgumų nepakanka, o korekcines priemones būtų galima veiksmingai įgyvendinti tik praėjus dvejiems metams. Būtent dėl to ji mano, jog tam, kad galėtų dalytis konteineriais, konkuruojančios kolektyvinės sistemos turėtų kiekvienais metais iš anksto nustatyti būtinus konteinerių kiekius ir atitinkamus surinkimo kiekius.

129 Ieškovė pažymi, kad surinkimo pajėgumai ir galimybė naudotis surinktais kiekiais yra ta pati problema ir, kad jei remiantis aptariamu įpareigojimu ji privalėtų perduoti surinkimo kiekius konkurentams, visos jos pajėgumų prognozės taptų beprasmės.

130 Kiek tai susiję su antruoju atveju, ieškovė pažymi, kad konkuruojančios sistemos yra visų pirma tiekėjai, kurių specializacija – tam tikrų konkrečių rūšių pakuotės ir kurie gali įdiegti kitą surinkimo įrangą papildomai naudodamiesi jos eksploatuojama įranga. Tai visų pirma pasakytina apie *Öko-Box* ir *Bonus* sistemas. Ieškovės teigimu, tokį konkuruojančių sistemų elgesį visiškai galima numatyti, nes bendras naudojimasis surinkimo infrastruktūra nelemia realios kainų konkurencijos, kuri gali atsirasti tik įdiegus savo surinkimo infrastruktūrą. Todėl ji mano, kad net jei surinkimo infrastruktūra būtų naudojamasi tik iš dalies, atsižvelgiant į nustatytą įpareigojimą ji privalėtų atsisakyti perimti surinktus kiekius, kurie viršija konkuruojančios sistemos poreikius, o tai būtų akivaizdžiai neracionalu.

131 Be to, ieškovė skundžiasi, kad Komisija nepasiūlė jokio bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra tik iš dalies problemos sprendimo ir kad ji net neišnagrinėjo pateikto kompromisinio pasiūlymo.

132 Galiausiai ieškovė tvirtina, kad dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nurodyto įpareigojimo ji būtų priversta reorganizuoti pakuočių surinkimą, o dėl to padidėtų surinkimo išlaidos ir galiausiai ARA sistema taptų neveiksminga. Todėl ji mano, kad šios išlaidos turi būti perduotos tiems, kurie bendrai naudojasi surinkimo infrastruktūra, t. y. konkuruojančioms sistemoms ir surinkimo partneriams. Be to, ji mano, kad sistemos funkcionavimo išlaidos (arba sistemos sąnaudos) taip pat turėtų būti perduotos konkuruojančioms sistemoms.

133 Komisija ir įstojusios į bylą šalys ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

134 Reikia priminti, jog, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, pagal proporcingumo principą, kuris yra vienas bendrųjų Bendrijos principų, reikalaujama, kad institucijų aktai neviršytų to, kas yra tinkama ir būtina nustatytiems tikslams pasiekti; o jei galima rinktis tarp kelių tinkamų priemonių, reikia pasirinkti mažiau ribojančią (2002 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Käserei Champignon Hofmeister*, C-210/00, Rink. p. I-6453, 59 punktas; 2004 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija ir Suomija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-184/02 ir C-223/02, Rink. p. I-7789, 57 punktas ir 2009 m. liepos 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *S P C M ir kt.*, C-558/07, Rink. p. I-5783, 41 punktas).

135 Šioje byloje Komisija, nustačiusi ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nurodytą įpareigojimą, siekia užkirsti kelią konkurencijos buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje išnykimui, o tai galėtų įvykti, jei surinkimo ir rūšiavimo susitarimams, apie kuriuos pranešė ieškovė, būtų suteikta atskiroji išimtis ir dėl to sumažėtų surinkimo

bei rūšiavimo paslaugų paklausa buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje. Iš tiesų iš ginčijamo sprendimo 290 ir 292 konstatuojamųjų dalių matyti, kad bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra atveju ieškovė galėtų bandyti pasisavinti visas surinktas pakuotes ir taip užkirsti konkuruojančioms sistemoms kelią laikytis savo surinkimo kvotų. Kaip nurodyta šio sprendimo 122 punkte, jei ieškovei būtų uždrausta reikalauti pažymėjimų ar patvirtinamųjų dokumentų dėl pakuočių kiekio, atitinkančio jos konkurentų kvotą visų buitinių pakuočių atžvilgiu, ji negalėtų pasisavinti visų surinktų pakuočių, visų pirma iš Austrijos priežiūros institucijos, kuriai ji turi pateikti patvirtinamuosius dokumentus, įrodančius, kad įvykdė savo surinkimo kvotas. Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 123 punkto, šis draudimas atitinka ARA sistemos ypatumus.

136 Siekiant užkirsti kelią ieškovei bandyti pasisavinti visas surinktas pakuotes, reikia nustatyti tokių pakuočių paskirstymą. Šiuo atžvilgiu Komisija pasiūlė paskirstymo metodus, grindžiamus tiksliomis kvotomis, atitinkančiomis kiekvienos sistemos licencinius kiekius, o tai panaikina riziką, kad ieškovė monopolizuos surinktas pakuotes. Iš tiesų dėl šių paskirstymo metodų ieškovė negali bandyti susilpninti konkuruojančių sistemų padėties dirbtinai padidindama kiekius, apie kuriuos pranešta surinkimo partneriams. Taigi atrodo, kad šie metodai patenkinami atsižvelgiant į siekiamą tikslą, t. y. išvengti bet kokio konkurencijos buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje panaikinimo ir taip pat surinkimo ir rūšiavimo paslaugų paklausos sumažėjimo buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo rinkoje.

137 Todėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nurodytas įpareigojimas nėra netinkamas atsižvelgiant į Komisijos siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Käserei Champignon Hofmeister* 60–64 punktus).

138 Šios išvados nepaneigia ieškovės pateikti argumentai dėl kitos kolektyvinės sistemos įgyjamų papildomų licencinių kiekių ir jos įdiegtos surinkimo įrangos dalinio naudojimo.

139 Visų pirma dėl argumento, susijusio su kitos kolektyvinės sistemos įgyjamais papildomais licenciniais kiekiais, reikia pabrėžti, kad šioje byloje taikytinos redakcijos dekreto 11 straipsnio 7 dalyje nustatyta, jog procentinis dydis turi būti apibrėžtas taip, kad būtų surinkta mažiausiai 50 % kiekvienos pakuočių medžiagos, kurios atžvilgiu numatytas dalyvavimas sistemoje, kiekio. Antra, remiantis pirmuoju leidime sukurti bei eksploatuoti surinkimo ir utilizavimo sistemą numatytu įpareigojimu, minimalios ieškovės surinkimo bei utilizavimo kvotos apskaičiuojamos „atsižvelgiant į sutartyje kalendoriniais metais numatytą pakuočių kiekį pagal [dekreto] 11 straipsnio 7 dalį“. Todėl „parazituojančių pakuočių“, t. y. pakuočių, kurių iki šiol neperėmė jokia šalinimo sistema, atsiradimas neturės jokios įtakos ieškovės surinkimo kvotoms, kurios ir toliau bus apskaičiuojamos kaip nurodyta. Be to, tiesa, kad dėl to, jog parazituojančios pakuotės gali tapti ieškovės konkuruojančių sistemų licencinėmis pakuotėmis, ji neturės prieigos prie šių pakuočių, kad galėtų įvykdyti savo surinkimo kvotas. Tačiau, atsižvelgiant į taikytinų nacionalinės teisės aktų sistemą, bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra atveju siekdamos surinkti reikiamą pakuočių kiekį savo surinkimo kvotoms įvykdyti sistemos turi kliautis ne parazituojančiomis pakuotėmis, bet padidinti savo surinkimo pajėgumus, pavyzdžiui, dažniau surinkdamos konteinerius.

140 Ieškovės tvirtinimas, kad ji tik *a posteriori* žinos, jog numatytų surinkimo pajėgumų nepakanka, negali paneigti šios išvados. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 118 punkte, ieškovė gali iš anksto apskaičiuoti licencinių pakuočių kiekį ir remdamasi šiuo skaičiumi nustatyti savo surinkimo poreikius bei nuspręsti, ar būtina padidinti surinkimo pajėgumus. Taip pat ji galės ištaisyti numatytus surinkimo pajėgumus

remdamasi pakuočių, kurias realiai į rinką pateikė ir apie kurias nuolat pranešė licencijų turėtojai, skaičiumi.

141 Galiausiai, priešingai nei tvirtina ieškovė, bendras naudojimasis surinkimo infrastruktūra nėra realus surinkimo pajėgumų perdavimas naujiems konkurentams, kuris būtų jai žalingas. Iš tiesų dėl bendro naudojimosi nesumažėja jos surinkimo pajėgumai, nes šie pajėgumai priklauso nuo licencinių pakuočių kiekio, apie kurį kiekviena surinkimo sistema praneša surinkimo partneriams, todėl atsižvelgiama į padidėjusį licencinių pakuočių skaičių kiekvienoje surinkimo teritorijoje. Taigi, kaip jau nurodyta šio sprendimo 139 punkte, kad užtikrintų surinkimo kvotų laikymąsi, ieškovė turės pritaikyti surinkimą prie naujų poreikių, pavyzdžiui, prašyti partnerių padidinti konteinerių pajėgumus arba juos dažniau surinkti.

142 Todėl argumentą dėl konkuruojančios kolektyvinės sistemos įgyjamų papildomų licencinių kiekių reikia atmesti.

143 Antra, argumentas dėl to, kad sistemos, kurios turi savo surinkimo infrastruktūrą, iš dalies naudojasi ieškovės sukurta surinkimo infrastruktūra, negali paneigti aptariamo įpareigojimo proporcingumo. Iš bylos medžiagos matyti, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte ieškovei nustatytas įpareigojimas nesuteikia teisės konkuruojančioms sistemoms, kurios prašo iš dalies bendrai naudotis surinkimo infrastruktūra, pasisavinti tokio pakuočių kiekio, kuris atitinka bendrą į rinką pateiktų joms priklausančių licencinių pakuočių kiekį. Priešingai, konkuruojančios sistemos turės iš anksto pranešti, kokia joms priklausančių licencinių pakuočių kiekio dalimi jos nori naudotis bendrai, ir paskirstant surinktas pakuotes bus atsižvelgiama tik į šią dalį. Be

to, reikia pabrėžti, kad per Bendrajame Teisme įvykusią procedūrą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ieškovė pasiūlė Komisijai tokią galimybę ir ši sutiko.

144 Dėl ieškovės tvirtinimo, kad bendras naudojimasis, visiškai ar iš dalies, surinkimo infrastruktūra nelemia realios kainų konkurencijos, pažymėtina, kad ginčijamame sprendime ieškovei leidžiama sumažinti partnerystės susitarimuose numatytą mokestį. Jos konkurentams teks prisiimti išlaidas, susijusias tiek su apsirūpinimu surinkimo konteineriais ir maišais, tiek su surinkimu iš namų ūkių ir vartotojų, turinčių panašų pakuočių skaičių, ir su jiems priklausančių licencinių pakuočių pervežimu. Žinoma, dėl šios aplinkybės tam tikrų išlaidų atžvilgiu jie atsiduria tokioje pačioje padėtyje kaip ir ieškovė. Tačiau atsižvelgiant į galimus skirtumus, kiek tai susiję su sistemos organizavimu ir administravimu, pelningu medžiagų utilizavimu ir prekyba ir įvairių bendrovių komercine politika, negalima atmesti kainų konkurencijos galimybės.

145 Kiek tai susiję su aptariamo įpareigojimo būtinumu, iš ginčijamo sprendimo 290 ir 293 konstatuojamųjų dalių matyti, kad jei šio įpareigojimo nebūtų, ieškovė galėtų bandyti kontroliuoti surinktų pakuočių paskirstymą ir pasisavinti dalį pakuočių, kurios iš tikrųjų jai nepriklauso. Net jei ieškovė pasiūlė kitą paskirstymo metodą, grindžiamą kiekvienais metais ir iš anksto nustatomais konkrečiais surinkimo pajėgumais, atsižvelgiant į prognozuojamus licencinius kiekius, jai nepavyko įrodyti, kad egzistuoja kitos priemonės, dėl kurių šis įpareigojimas netektų prasmės. Iš tiesų, atsižvelgiant į tvirtą ieškovės padėtį rinkoje, jos siūlomas paskirstymo metodas jai nesutrukdytų iš dalies pakeisti kiekvienais metais prašomų kiekių, dirbtinai padidinant prognozuojamus licencinius kiekius, siekiant susilpninti konkuruojančių sistemų padėtį ir taip sumažinti konkurentams prieinamų konteinerių dalį. Kaip savo procesiniuose dokumentuose nurodė Komisija, o ieškovei nepavyko užginčyti šio argumento, konkuruojančios sistemos savo ruožtu bandys reaguoti ir prašys padidinti kiekius, taigi pradės varžytis dėl kvotų, ypač ekonomiškai patrauklesniuose regionuose, kuriuose ieškovė turės puikias galimybes atsižvelgiant į jos tvirtą padėtį rinkoje. O ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatytas paskirstymas grindžiamas tinkamais,

objektyviais ir patikrinamais metodais, kuriais apsaugomi naujų konkurentų interesai, nepažeidžiant ieškovės padėties rinkoje.

146 Todėl nėra jokių kitų priemonių, kurios taip veiksmingai leistų išvengti konkurencijos tiekėjų rinkoje panaikinimo. Taigi ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatytas įpareigojimas būtinas siekiant užsibrėžto tikslo (šiuo klausimu žr. minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Käserei Champignon Hofmeister* 66 punktą ir 2002 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, Rink. p. I-11453, 139 punktą).

147 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad aptariamu įpareigojimu nepažeidžiamas proporcingumo principas, nes tai priemonė, kuria galima įgyvendinti ginčijamu sprendimu siekiamą tikslą, t. y. išvengti konkurencijos apribojimo buitinių pakuočių šalinimo sistemų rinkoje ir atitinkamo buitinių pakuočių surinkimo ir rūšiavimo paslaugų paklausos sumažėjimo, ir kad ja nesiekiama daugiau, nei būtina šiam tikslui įgyvendinti.

148 Argumentas dėl ARA sistemos veiksmingumo praradimo dėl to, kad bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra atveju ieškovė neturi teisės perkelti tam tikrų išlaidų konkuruojančioms sistemoms ir surinkimo partneriams, negali paneigti šios išvados. Viena vertus, kiek tai susiję su sistemų išlaidomis, remiantis ginčijamo sprendimo 139 ir 304 konstatuojamosiomis dalimis, jas lemia ARA sistemos įdiegimas ir jos atitinka šios sistemos ypatumus. Bendro naudojimosi atveju ieškovė neįrodė, kad konkurentai, kurie bendrai naudojasi surinkimo infrastruktūra, taip pat naudojasi ir visa ARA sistema savo atliekų šalinimo veiklai plėtoti. Priešingai, galima numatyti, kad bendrai naudodamiesi tik surinkimo infrastruktūra konkurentai įdiegia savo pačių atliekų šalinimo technologijas. Todėl tai, kad ieškovė turi prisiimti šias išlaidas,

nereiškia, kad ARA sistema tampa neveiksminga, ir dėl to nėra pagrindo jų perkelti trečiosioms šalims. Kita vertus, dėl su bendru naudojimusi surinkimo infrastruktūra susijusių išlaidų reikia pabrėžti, kad ieškovė nenustatė, kaip ir kiek dėl bendro naudojimosi surinkimo infrastruktūra pakistų išlaidos už surinktų pakuočių kilogramą. Todėl neįmanoma nustatyti, kiek dėl to sumažėtų ARA sistemos veiksmingumas, jei ieškovė negalėtų perkelti išlaidų trečiosioms šalims.

149 Todėl reikia atmesti šį pagrindą.

Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies prieštaravimu motyvams

Šalių argumentai

150 Ieškovė teigia, kad ginčijamo sprendimo 301 ir 313 konstatuojamosios dalys prieštarauja jo rezoliucinei daliai, visų pirma 3 straipsnio b punktui. Šiame straipsnyje nenumatyta galimybė netaikyti įpareigojimo tuo atveju, kai konkuruojančios sistemos neprašo bendrai naudotis surinkimo infrastruktūra, ir nenurodyta, kada įpareigojimas turėtų būti taikomas. Jos teigimu, ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis turėtų būti ištaisyta taip, kad iš jos teksto būtų akivaizdžiai matyti ryšys tarp įpareigojimo nustatymo, bendro naudojimosi surinkimo įranga ir momento, nuo kurio jis būtų

taikomas. Ieškovė galiausiai teigia, kad ginčijamas sprendimas nėra nei pakankamai tikslus, nei svarbus.

151 Komisija ginčija visus ieškovės pateiktus argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

152 Reikia konstatuoti, kad nors ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatyta, jog ieškovė „gali reikalauti surinkimo bendrovių jai pateikti pažymėjimą tik dėl to pakuočių kiekio, kuris atitinka ARA sistemos turimą dalį atsižvelgiant į bendrą buitinių pakuočių, suteiktų sistemoms tam tikrų kategorijų medžiagoms, skaičių“, vis dėlto, remiantis Teismo praktika, sprendimo rezoliucinė dalis turi būti skaitoma atsižvelgiant į jį pagrindžiančius motyvus, t. y. šioje byloje ginčijamo sprendimo 301 ir 313 konstatuojamąsias dalis (šiuo klausimu žr. 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją*, T-374/94, T-375/94, T-384/94 et T-388/94, Rink. p. II-3141, 211 punktą). Iš ginčijamo sprendimo 301 konstatuojamosios dalies matyti, kad „jei konkuruojanti sistema nepageidauja bendrai naudotis, tačiau įrengia savo surinkimo infrastruktūrą, įpareigojimai netaikomi“, o iš 313 konstatuojamosios dalies, kad „mokestis sumažinamas, tik jei konkuruojanti sistema prašo bendrai naudotis konkrečiame surinkimo regione ir tik nuo sistemai suteikto leidimo dienos“.

153 Be to, nors ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte nurodyta, jog „šis įpareigojimas taikomas visoms surinkimo bendrovėms, su kuriomis ARGEV pasirašė partnerystės

susitarimą“, vis dėlto, remiantis šio sprendimo 152 punkte nurodyta Teismo praktika, šią minėto straipsnio dalį taip pat reikia skaityti atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo 292 konstatuojamąją dalį. Šioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, pirma, kad įpareigojimas taikomas visoms bendrovėms, sudariusioms su ieškove partnerystės susitarimą, neatsižvelgiant į tai, kad leidžiama bendrai naudotis infrastruktūra, siekiant jas skatinti sudaryti susitarimus su konkuruojančiomis sistemomis, ir, antra, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkte numatytas įpareigojimas taikomas, tik jei konkuruojanti sistema prašo bendrai naudotis surinkimo infrastruktūra laikantis nagrinėjamo sprendimo 3 straipsnio a punkte numatyto įpareigojimo.

154 Todėl, priešingai nei teigia ieškovė, ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje, skaitomoje atsižvelgiant į jo motyvus, aiškiai ir tiksliai nurodyta, kad, pirma, aptariamas įpareigojimas taikomas tik tais atvejais, kai konkuruojanti sistema prašo bendrai naudotis surinkimo infrastruktūra, ir, antra, data, į kurią atsižvelgiama taikant įpareigojimą, yra sistemai suteikto leidimo diena. Todėl reikia atmesti šį pagrindą ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

155 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą ir Komisija, EVA bei BAA prašė priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas, pastaroji padengia savo ir Komisijos, EVA bei BAA patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *Altstoff Recycling Austria AG* padengia savo ir Europos Komisijos, *EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH* ir *Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte* patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Paskelbta 2011 m. kovo 22 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės ..... II - 981

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 993

Dėl teisės ..... II - 995

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio ir Reglamento Nr. 17 2 straipsnio pažeidimu ..... II - 997

Šalių argumentai ..... II - 997

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 998

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su partnerystės susitarimų atitiktimi Reglamento Nr. 2790/1999 reikalavimams ..... II - 1009

Šalių argumentai ..... II - 1009

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1010

Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su tuo, jog ginčijamo sprendimo 2 ir 3 straipsniais pažeidžiama „esminių išteklių“ doktrina ..... II - 1015

Šalių argumentai ..... II - 1015

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1016

Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su negalėjimu įgyvendinti ginčijamame sprendime numatytų įpareigojimų ..... II - 1019

Šalių argumentai ..... II - 1019

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1020

Dėl penktojo pagrindo, susijusio su proporcingumo principo paeidimu ..... II - 1025

Šalių argumentai ..... II - 1025

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1027

Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies prieštaravimu motyvams ..... II - 1033

Šalių argumentai ..... II - 1033

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1034

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 1035